

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA

KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego

w zakresie kwalifikacji

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

wyodrębnionej w zawodzie

832201 kierowca mechanik

311927 technik transportu drogowego

Branża: transport drogowy TDR

Autorzy:

mgr Grzegorz Grabski

Zbigniew Wiśniewski

mgr Robert Fleischer

Recenzenci:

Recenzent 1– Recenzja dydaktyczna (nauczyciel konsultant w zakresie kształcenia zawodowego) mgr inż. Krzysztof Matracki

Recenzent 2– Recenzja merytoryczna (przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu) mgr inż. Leszek Kucharski

Ekspert:

mgr Radosław Niemczewski

Polska Rama Kwalifikacji – 3

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ): Grajan Tour - Transport Autokarowy.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Warszawa 2021

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego	4
1. Wprowadzenie	4
2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych	17
2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia	17
2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	28
2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych	32
3. Cele kształcenia kursu umiejętności zawodowych.....	33
4. Programy poszczególnych zajęć.....	35
4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Transport drogowy – wiadomości podstawowe (T), wymiar 90 godz.	35
4.1.1 Cele ogólne przedmiotu	35
4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu	35
4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	37
4.1.4 Procedury osiągania celów kształcenia	59
4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	62
5. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych	64
6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	67
6.1. Wykaz literatury	67
6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	71
7. Sposób i forma zaliczenia kursu.....	73
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć.....	74

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego

1. Wprowadzenie

Charakterystyka kwalifikacyjnego kursu zawodowego, kursu umiejętności zawodowych, dodatkowych umiejętności zawodowych

Kwalifikacyjny kurs zawodowy (dalej KKZ) to pozaszkolna forma kształcenia ustawicznego kierowana do osób dorosłych zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy. Kwalifikacyjny kurs zawodowy jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

Minimalna liczba godzin kształcenia na tym kursie jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia zawodowego określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego dla danej kwalifikacji. Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym).

W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

Ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego umożliwia przystąpienie do egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji nauczanej na tym Kursie. Egzaminy zawodowe przeprowadzają okręgowe komisje egzaminacyjne.

Kurs może być prowadzony w formie:

- a) **dziennej:** nauka odbywa się przez 5 lub 6 dni w tygodniu,
- b) **stacjonarnej:** nauka odbywa się przez 3 lub 4 dni w tygodniu;
- c) **zaocznej:** nauka odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy może rozpocząć się w dowolnym momencie roku. Termin rozpoczęcia i zakończenia kursu ustala organizator kursu dostosowując go do potrzeb i możliwości uczestników KKZ. Podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy jest obowiązany poinformować okręgową komisję egzaminacyjną o rozpoczęciu kursu w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia kształcenia. Termin zakończenia kursu musi nastąpić nie później niż na 6 tygodni przed terminem egzaminu, który wynika z komunikatu Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej dotyczącego egzaminu dla tej kwalifikacji.

Kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym/kursie umiejętności zawodowych może być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (on-line). Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

Liczba słuchaczy uczestniczących w kwalifikacyjnym kursie zawodowym prowadzonym przez publiczne szkoły, centra kształcenia ustawicznego lub publiczne centra kształcenia zawodowego wynosi co najmniej 20. Za zgodą organu prowadzącego liczba słuchaczy może być mniejsza niż 20.

Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są zobowiązane zorganizować szkolenie dla uczestników kursu przed rozpoczęciem zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Kształcenie praktyczne nie może odbywać się z wykorzystaniem tych metod i technik kształcenia na odległość. Rodzaj i wymiar godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne z wykorzystaniem tych metod i technik.

Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewniają:

1. dostęp do oprogramowania, które umożliwi synchroniczną i asynchroniczną interakcję między słuchaczami lub uczestnikami a osobami prowadzącymi zajęcia;
2. materiały dydaktyczne przygotowane w formie dostosowanej do kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
3. bieżącą kontrolę postępów w nauce słuchaczy lub uczestników, weryfikację ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w formie i terminach ustalonych przez podmiot prowadzący kształcenie;
4. bieżącą kontrolę aktywności osób prowadzących zajęcia.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Wskazane jest przeprowadzenie szczegółowej diagnozy potrzeb rozwoju uczestnika w kontekście specyfiki przedmiotu nauczania (diagnoza posiadanych kompetencji i potrzeb rozwoju uczestnika powinna być wykonana przez zespół prowadzących zajęcia i wychowawców z udziałem pedagoga, psychologa, doradcy zawodowego) oraz ustalenie sposobu pracy z uczestnikiem. Dużą uwagę należy zwrócić na uczestników posiadających trudności z uczeniem się. Niemniej ważni są uczestnicy uzdolnieni i szczególnie zainteresowani zawodem, przedmiotem nauczania. Każdy uczestnik posiadający szczególne potrzeby i możliwości powinien mieć określone właściwe dla siebie tempo i zakres pracy w obszarze przedmiotu nauczania z zachowaniem realizacji podstawy programowej.

Na kwalifikacyjny kurs zawodowy/kurs umiejętności zawodowych przyjmuje się kandydatów, którzy muszą posiadać aktualne zaświadczenie lekarskie lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do kształcenia w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację i/lub orzeczenia lekarskie w zakresie kwalifikacji, dla której podstawa programowa przewiduje uzyskania konkretnych umiejętności i/lub orzeczenie psychologiczne (w tym: orzeczenie lekarskie lekarza medycyny pracy dotyczące zakresu kierowania pojazdem silnikowym, orzeczenie psychologiczne dotyczy kierowania pojazdem silnikowym w zakresie prawa jazdy kategorii C lub C+E).

Kwalifikacyjny kurs zawodowy kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący dany kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego uprawniające do przystąpienia do egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji nauczanej na danym kursie. Zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego nie potwierdza kwalifikacji zawodowych. Urzędowym dokumentem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji zawodowych jest certyfikat kwalifikacji zawodowej wydany przez okręgową komisję egzaminacyjną osobie, która zdała egzamin zawodowy.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą być prowadzone przez:

1. publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych - w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła;
2. publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego;
3. instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową;
4. podmioty prowadzące działalność oświatową, o której mowa w art. 170 ust. 2, posiadające akredytację, o której mowa w art. 118.

Osoba podejmująca kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym posiadająca:

- dyplom zawodowy,
 - dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub inny równorzędny,
 - świadectwo uzyskania tytułu zawodowego, dyplom uzyskania tytułu mistrza lub inny równorzędny,
 - świadectwo czeladnicze lub dyplom mistrzowski,
 - świadectwo ukończenia szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe,
 - świadectwo ukończenia liceum profilowanego,
 - certyfikat kwalifikacji zawodowej,
 - świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie,
 - zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego
- jest zwalniana, na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących odpowiednio treści kształcenia lub efektów kształcenia zrealizowanych w dotychczasowym procesie kształcenia, o ile sposób organizacji kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym umożliwia takie zwolnienie.

Kurs Umiejętności Zawodowych (dalej KUZ) to pozaszkolna forma kształcenia ustawicznego kierowana do osób dorosłych zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy. KUZ jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie: jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów oraz wspólnych dla zawodów w ramach obszaru kształcenia stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów, albo efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Minimalna liczba godzin kształcenia na kursie umiejętności zawodowych:

- 1) w przypadku kształcenia w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianej dla danej części efektów kształcenia, określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
- 2) w przypadku kształcenia w zakresie efektów kształcenia właściwych dla dodatkowych umiejętności zawodowych – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianych dla danej dodatkowej umiejętności zawodowej, określonej w przepisach prawa;
- 3) w przypadku efektów wspólnych dla wszystkich zawodów wynosi 30 godzin.

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych. Wzór zaświadczenia określa prawo. Osoba, która ukończyła KUZ i podejmuje kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym w obrębie tej samej kwalifikacji, może być zwalniana, na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących odpowiednio treści kształcenia lub efektów kształcenia zrealizowanych w dotychczasowym procesie kształcenia, o ile sposób organizacji kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym umożliwia takie zwolnienie.

Kursy umiejętności zawodowych (dalej: KUZ) mogą być prowadzone przez:

- 1) publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych - w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła;
- 2) publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego.

Kurs dodatkowych umiejętności zawodowych (dalej: DUZ) jest formą nabycia umiejętności zawodowych dodatkowych, wskazanych w Podstawie Programowej Kształcenia w Zawodach szkolnictwa branżowego. Dla branży transportu drogowego (TDR) nie wskazano DUZ.

Struktura programu Kursu

- przedmiotowy
- spiralny (zarówno wewnątrz przedmiotu, jak i w odniesieniu do pozostałych jednostek efektów kształcenia w obrębie kwalifikacji).

Charakterystyka programu

Program kursu umiejętności zawodowych w zakresie jednostki efektów kształcenia TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego, wyodrębnionej w kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego dla zawodu kierowca mechanik 832201 realizowanego w trybie dziennym stacjonarnym lub zaocznym.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego może być realizowany w formie:

- stacjonarnej – 3 semestry (3 x 300 godz. = 900 godzin) – zajęcia odbywają się 3 lub 4 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie zajęć teoretycznych i min. 4 godzin zajęć praktycznych,

- zaocznej – minimum 3 semestry (65% z 900 godzin = 585 godzin) – zajęcia odbywają się co 2 tygodnie przez 2 dni po 10 godzin dziennie, a w uzasadnionych przypadkach, – co tydzień przez 2 dni po 10 godzin dziennie.

Program Kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego został opracowany do realizacji w formie:

- stacjonarnej – zajęcia odbywają się przez 3 semestry (3 x 300 godz. = 900 godzin) – zajęcia odbywają się 4 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie zajęć (9 miesięcy x 100 godz./miesięcznie = 900 godz.)

Zajęcia są realizowane na przedmiotach kształcenia teoretycznego (610 godz.) oraz praktycznego (290 godz.).

Łączny wymiar kursu umiejętności zawodowych dla jednostki efektów kształcenia TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego wynosi 90 godzin, zatem może on być zrealizowany w ciągu jednego miesiąca/semestru według powyższej formy (stacjonarnej) – zajęcia odbywać się mogą przez 4 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie co daje łączny czas realizacji KUZ w wymiarze minimum piętnastu dni (15 dni * 6 godz./dziennie = 90 godzin zajęć). Program opracowano dla tej formy kursu.

Kurs umiejętności zawodowy (dalej: KUZ) umożliwia uzyskanie dodatkowych umiejętności i jest fragmentem składającym się na całą kwalifikację TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego dla zawodu kierowca mechanik 832201. Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych. Wzór zaświadczenia określa prawo.

Program nauczania KUZ dla jednostki efektów kształcenia TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego jest o strukturze przedmiotowej i spiralnej w układzie treści, z układem materiału nauczania zaczynającym się od zagadnień najprostszych po trudniejsze – wykorzystując zasadę stopniowania trudności. Ten układ pozwala na powrót do treści zrealizowanych na początku edukacji, aby je utrwalić i poszerzyć w kolejnych etapach nauki. Utrwala to zarówno wiedzę, jak i nabywane umiejętności celem przygotowania do realizacji zadań zawodowych. Dodatkowo taki układ i cykl nauczania w znaczącym stopniu niweluje braki edukacyjne, oraz pozwala na analizę materiału nauczania przez słuchaczy na różnych poziomach umiejętności. Pozwoli jednocześnie poszerzać i pogłębiać indywidualne kompetencje zdolnych i zmotywowanych uczestników KUZ i ostatecznie ukończenie całości kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego dla zawodu kierowca mechanik 832201 i uzyskanie uprawnień do wykonywania tego zawodu.

Z uwagi na ograniczoną ilość miejsca w tabeli zawierającej materiał nauczania z uwzględnieniem efektów kształcenia oraz kryteriów weryfikacji, wpisano wiodące dla danego tematu efektu kształcenia i kryteria weryfikacji. Osoba prowadząca zajęcia, zależnie od poziomu wiedzy, umiejętności i zainteresowań uczestników oraz zadawanych pytań swobodnie może włączać inne zakresy wiedzy i umiejętności do danej jednostki zajęć celem poszerzania i pogłębiania kompetencji słuchaczy.

Rozkład treści nauczania uwzględnia wzajemną korelację, a kolejność zdobywania wiedzy i umiejętności oraz kompetencji pozwala na nabycie wiedzy teoretycznej, by w krótkim czasie wykorzystać ją praktycznie. Zajęcia są realizowane na przedmiotach kształcenia teoretycznego. Liczba godzin przewidziana na realizację programu wynosi 90 godzin i jest zgodna z minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla tej jednostki efektów kształcenia wynikającej z Podstawy Programowej Kształcenia w Zawodach szkolnictwa branżowego dla zawodu kierowca mechanik.

Jednocześnie wszystkie osoby prowadzące zajęcia na Kursie mają obowiązek realizować tematykę (wiadomości, umiejętności i postawy – kompetencje) z obszarów kompetencji personalnych i społecznych, zgodnie z treściami Podstawy Programowej Kształcenia w Zawodach szkolnictwa branżowego dla zawodu kierowca mechanik (wybrane efekty i kryteria są wskazane do realizacji w treściach kursu) – wszystkie treści zawarte w tej jednostce efektów kształcenia (TDR.01.7. Kompetencje personalne i społeczne) zawarte są w Tabeli 1: Przykładowe przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów. Ponadto w treści

tabeli określającej Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia wskazano przykładowe oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika, które mogą być kształtowane na danych zajęciach. Ostateczny wybór umiejętności kształtowanych na zajęciach należy do osób prowadzących.

Założenia programowe

Głównym celem kształcenia w zawodzie kierowca mechanik 832201 jest uzyskanie pełnych kwalifikacji zawodowych niezbędnych do wykonywania zawodu – kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego – oraz bycie przygotowanym do uzyskiwania dalszych uprawnień zawodowych. Jednocześnie istotne jest przygotowywanie, dzięki kształceniu, szeregu profesjonalnie działających i wykwalifikowanych specjalistów, którzy będą przygotowani do:

- profesjonalnego i rzetelnego wykonywania czynności zawodowych,
- pracy w ciągle zmieniającej się rzeczywistości zawodowej,
- przygotowania do kierowania pojazdami samochodowymi w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii B, C oraz kwalifikacji wstępnej,
- oceniania stanu technicznego środków transportu drogowego,
- wykonywania prac związanych z obsługą środków transportu drogowego,
- wykonywania prac związanych z przewozem drogowym rzeczy,
- szybkiej aktualizacji wiedzy z niezwykle dynamicznej dziedziny, jaką jest obecnie branża transportu drogowego,
- samodzielnego podnoszenie swoich kwalifikacji i kompetencji,
- podejmowania własnej działalności gospodarczej zgodnej z zawodem,
- kontynuowania edukacji na kolejnych jej etapach i/lub na kursach doskonalących kompetencje zawodowe,
- współpracowania w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania oraz angażując się w wykonywanie tych zadań,
- rozwijanie pasji i zainteresowań powiązanych z zawodem, podnoszących i poszerzających jednocześnie wiedzę, umiejętności oraz kompetencje.

Główne cele kształcenia dla jednostki efektów kształcenia TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego zawierają się w powyższych celach i są wyszczególnione poniżej – w celach ogólnych przedmiotu. Stanowią one zasób umiejętności, kompetencji i wiedzy oraz postaw niezbędnych do ukończenia pozostałych jednostek efektów kształcenia i ostatecznie zdania egzaminów uprawniających do wykonywania zawodu kierowcy mechanika w oparciu o kwalifikację TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego.

Cele kształcenia są zgodne z celami wskazanymi w Podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz przepisami prawa obowiązującego dla zawodu kierowca mechanik.

Cele kierunkowe programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego realizujący kształcenie w zakresie kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego wyodrębnionego w zawodzie kierowca mechanik 832201 powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- przygotowania do kierowania pojazdami samochodowymi w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii B, C oraz kwalifikacji wstępnej;
- oceniania stanu technicznego środków transportu drogowego;
- wykonywania prac związanych z obsługą środków transportu drogowego;
- wykonywania prac związanych z przewozem drogowym rzeczy.

Cele kierunkowe/szczegółowe dla jednostki efektów kształcenia TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego zawierają się w powyższych celach i są wyszczególnione poniżej – w celach szczegółowych przedmiotu. Są one nauczane w tej jednostce efektów kształcenia, zaś rozwijane i doskonalone (kształcone) w trakcie pozostałych jednostek, tak by stanowić całość kwalifikacji i umożliwić zdobycie zawodu kierowcy mechanika oraz kontynuować karierę zawodową.

Charakterystyka kwalifikacji

Posiadacz certyfikatu kwalifikacji zawodowej TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego, potrafi:

- przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska oraz wymagań ergonomii,
- udzielać pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia,
- organizować stanowisko pracy zgodnie z zasadami ergonomii, proksemiki i bezpieczeństwa oraz higieny pracy,
- stosować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej w trakcie realizacji zadań zawodowych,
- planować, organizować i wykonywać czynności związanych z eksploatacją środków transportu drogowego,
- przestrzegać przepisów prawa w zakresie realizacji usług transportowych,
- dobierać środki transportu drogowego do wykonywanych usług transportowych,
- prowadzić pojazdy samochodowe zgodnie z przepisami ruchu drogowego i przepisami o transporcie drogowym w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii B oraz C,
- posługiwać się dokumentacją techniczno-eksploatacyjną środków transportu drogowego,
- użytkować środki transportu drogowego, korzystając z urządzeń kontrolno-pomiarowych i pomocniczych,
- wykonywać prace związane z eksploatacją środków transportu drogowego,

- wykonywać czynności związane z konserwacją i naprawą środków transportu drogowego,
- oceniać stan techniczny oraz jakość wykonanej naprawy środków transportu drogowego,
- szacować i obliczać koszty związane z eksploatacją środków transportu drogowego,
- stosować przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej, prawa pracy oraz ochrony danych osobowych,
- wykonywać i odczytywać rysunki oraz szkice techniczne,
- stosować zasady normalizacji,
- posługiwać się językiem obcym zawodowym w zakresie słownictwa specjalistycznego powiązanego z zawodem,
- posługiwać się językiem obcym zawodowym przy wydawaniu i wykonywaniu poleceń,
- współpracować w zespole, angażując się w realizację zadań zawodowych z zachowaniem podziału ról i zadań.

Charakterystyka jednostki efektów kształcenia TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego zawiera się w powyższych celach i są wyszczególnione w celach ogólnych, celach szczegółowych, materiałach nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia oraz procedurach osiągania celów kształcenia.

Polska Rama Kwalifikacji opisuje zawód **kierowca mechanik 832201** na **III poziomie PRK**.

Polska Rama Kwalifikacji opisuje kwalifikację TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego na **3 poziomie PRK**.

Zawód **kierowca mechanik 832201** jest opisany następująco:

Osoba posiadająca dyplom zawodowy w zawodzie Kierowca mechanik jest gotowa do częściowo samodzielnego działania w zakresie obsługi pojazdów samochodowych przed wyjazdem i w czasie transportu oraz zna i stosuje przepisy ruchu drogowego, zasady transportu i przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy.

Jest przygotowana do kierowania pojazdami w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii B, C oraz kwalifikacji wstępnej, stosując zasady i przepisy służące bezpiecznemu poruszaniu się pojazdem po drodze publicznej. Sprawdza stan techniczny pojazdu przed wyjazdem i usuwa usterki środka transportu drogowego powstałe podczas jazdy. Prowadzi pojazdy samochodowe. Wykorzystuje urządzenia optymalizujące trasę przejazdu i urządzenia kontrolno-pomiarowe środków transportu drogowego. Do realizacji zadań posługuje się dokumentacją przewozową. Załadowuje i rozładowuje pojazdy samochodowe. Przywraca funkcjonalność pojazdu, stosując procedury działania. Rozwiązuje proste typowe problemy. Rozpoznaje zagrożenia związane z ruchem drogowym. Wykonuje usługi transportowe zgodnie z przepisami prawa krajowego i międzynarodowego, stosując zasady bezpieczeństwa. Określa zakres działań realizując potrzeby klienta.

Potrafi kreatywnie współpracować w zespole, samodzielnie organizować własne stanowisko pracy, a także wspierać innych w tym zakresie zgodnie z wymogami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska. Ocenia działania własne.

Zawód kierowca mechanik jest zawodem gwarantującym pracę w dużych przedsiębiorstwach polskich i zagranicznych. W Polsce bardzo dobrze prosperuje transport związany z dostarczaniem przesyłek i paczek (w szczególności zamówienia online) oraz transport żywności. Zawód ten gwarantuje dobre zarobki, możliwość dalszego

rozwoju, kontakt z nowoczesnymi rozwiązaniami technicznym oraz międzynarodowe środowisko pracy. Obecnie jest to zawód atrakcyjny, gwarantujący zatrudnienie i możliwości rozwoju, w szczególności ponownego dynamicznego rozwoju transportu turystycznego – przewozu osób.

Kierowca mechanik organizuje stanowisko pracy z uwzględnieniem przepisów prawa pracy, zasad i przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ergonomii, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska, planuje optymalną trasę przejazdu, kieruje samochodem lub zespołem pojazdów, udziela pierwszej pomocy poszkodowanym, ofiarom wypadków drogowych oraz zabezpiecza miejsca zdarzenia, prowadzi dokumentację przewozową, wykonuje czynności regulacyjne i naprawcze środków transportu drogowego, prowadzi dokumentację wykonanej obsługi lub naprawy środków transportu drogowego.

Praca kierowcy mechanika polega na bezpiecznym przewozie osób lub rzeczy. Kierowca mechanik wykonuje również czynności mające na celu utrzymanie środka transportu w dobrym stanie technicznym przez cały okres jego eksploatacji. W przypadku wystąpienia awarii środka transportu podczas jazdy/wykonywania zadań zawodowych podejmuje się jego naprawy zgodnie z przewidzianą technologią lub wzywa specjalistyczny zespół naprawczy, gdy naprawa przekracza jego umiejętności i dostępny sprzęt techniczny, zabezpieczając jednocześnie odpowiednio miejsce zatrzymania pojazdu. Przed przystąpieniem do wykonania zadań związanych ze świadczeniem usług przewozowych kierowca mechanik sprawdza stan techniczny pojazdu, jego niezbędne wyposażenie oraz potrzebną dokumentację. Świadczy usługi w przewozach krajowych lub międzynarodowych. Dbą o bezpieczeństwo własne, przewożonych osób, ładunków oraz innych użytkowników drogi. Udziela pomocy przedmedycznej ofiarom wypadków drogowych. Kierowca mechanik wykonuje jazdy próbne po naprawach pojazdu. Zabezpiecza pojazd przed uruchomieniem przez osoby niepowołane. Zabezpiecza przewożony ładunek przed zniszczeniem lub kradzieżą. Prowadzi niezbędną dokumentację w zakresie realizacji zadań przewozowych oraz obsługowo-naprawczych.

Kierowca mechanik wykonuje swoją pracę w zmiennych warunkach pogodowych. Praca wykonywana jest o różnych porach dnia i nocy oraz w różnych rejonach kraju i Europy. Kierowca mechanik pracuje głównie w pozycji siedzącej. Podczas wykonywania napraw pozycja ciała dostosowywana jest do miejsca i sposobu naprawy. Te warunki pracy wydatnie wskazują na ograniczenia w wykonywaniu tego zawodu przez osoby z dysfunkcjami bądź z niepełnosprawnościami.

Do przeciwwskazań wykonywania zawodu kierowcy mechanika należą:

- daltonizm,
- epilepsja,
- cukrzyca,
- wady wzroku niedające się skorygować szklami optycznymi,
- wady słuchu,
- zaburzenia równowagi,
- choroby układu krążenia,
- choroby ograniczające sprawność kończyn,
- alergia,

- przewlekłe choroby skóry rąk.

Podkreślenia raz jeszcze wymaga fakt, iż każdorazowo zgodę na przygotowywanie się (uczenie się) i w następstwie tego wykonywanie zawodu kierowca mechanik musi wyrazić właściwy zespół specjalistów, zaś osoby rozpoczynające kurs muszą posiadać aktualne zaświadczenie lekarskie lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do kształcenia w zawodzie, co wskazano wcześniej.

Dynamiczny rozwój motoryzacji oraz nowych technologii, wprowadzanie nowych rozwiązań konstrukcyjnych, powoduje zwiększone zapotrzebowanie na pracowników przedsiębiorstw zajmujących się transportem drogowym, spedycją i eksploatacją pojazdów. Na rynku pracy obserwuje się wzrost zapotrzebowania na kierowców mechaników z wiedzą specjalistyczną w zakresie diagnozowania, naprawy zespołów i podzespołów oraz układów elektrycznych i elektronicznych środków transportu drogowego.

Warunkiem rozpoczęcia nauki w zawodzie kierowca mechanik jest przedstawienie zaświadczeń o braku przeciwwskazań zdrowotnych, a w przyszłości (dla realizacji zadań zawodowych i pracy) również psychologicznych, do wykonywania pracy na stanowisku kierowca mechanika wystawionego przez uprawnionego lekarza (lekarz medycyny pracy) oraz uprawnionego psychologa zgodnie z przepisami ustawy o kierujących pojazdami oraz ustawy o transporcie drogowym.

Opis branży

Transport drogowy ładunków stanowi znaczącą część systemu transportowego Polski i całej Unii Europejskiej. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej i zniesienie restrykcji w dostępie do rynku transportowego stworzyły dla polskich przedsiębiorstw transportu drogowego nowe perspektywy rozwoju, ale też odmienne od dotychczasowych warunki konkurencji międzynarodowej. Jego udział w pracy przewozowej (bez transportu morskiego i lotniczego) od lat utrzymuje się w UE-28 na dosyć stabilnym poziomie ok. 72 proc. O istotnym znaczeniu gospodarczym transportu drogowego jako branży w Unii Europejskiej decyduje generowanie obrotów na poziomie 470 mld EUR (w tym transport ładunków – 330 mld EUR, a transport osób – 140 mld EUR) oraz zatrudnienie ok. 5 mln osób (*An overview of the EU road transport, 2017*).

Wyzwania, przed jakimi stoi obecnie polska branża transportowa, będą miały decydujący wpływ na rozwój tego sektora w najbliższej dekadzie. Do największych problemów należy niedobór zawodowych kierowców - w 2022 r. luka ta może wynieść nawet 200 tys. osób. Ogromny wpływ na usługi transportowe będą miały także przepisy europejskiego Pakietu Mobilności oraz postępująca digitalizacja i industrializacja – to wnioski z opracowania „*Transport przyszłości. Raport o perspektywach rozwoju transportu drogowego w latach 2020-2030*”, przygotowanego przez PwC we współpracy ze Związkiem Pracodawców „Transport i Logistyka Polska”.

Autorzy raportu „*Transport przyszłości*” wskazali na pięć głównych czynników, które w najbliższych latach będą najmocniej wpływać na rozwój branży transportowej. Według nich są to:

1. Wzrost przewozów w kraju, w imporcie i eksporcie
2. Reorganizacja przewozów międzynarodowych w konsekwencji zmian prawa UE
3. Niedobór kierowców
4. Digitalizacja
5. Industrializacja – autonomizacja pojazdów i rozwój napędów alternatywnych

Absolwent KUZ – TDR.01.2 Podstawy transportu drogowego jako element całego KKZ w zawodzie kierowca mechanik 832201, powinien być przygotowany do niwelowania i pokonywania tych przeszkód oraz pracy w nowej, turbulentnie zmieniającej się rzeczywistości przy niepewnej i migotliwej przyszłości.

Jednocześnie istotnym jest wprowadzanie sukcesywnie i systematycznie języka obcego zawodowego na wszystkich zajęciach – w obecnej rzeczywistości znajomość i umiejętność stosowania/wykorzystania języków obcych jest wielkim atutem na rynku pracy oraz jest nieodzowna do perfekcyjnej realizacji zawodu kierowca mechanik. Wszystkie osoby prowadzące zajęcia powinny także poinformować uczestników Kursu o funkcjonujących w zawodzie zwrotach potocznych i regionalnych oraz internacjonalizmach, co także ułatwić może start zawodowy i przyszłą pracę absolwentom.

Powiązanie z zawodem/zawodami, w których występuje jednostka efektów kształcenia TDR.01.2 Podstawy transportu drogowego zawarta w kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego – jest ona składową zawodu technik transportu drogowego 311927, dla którego stanowi pierwszą z kwalifikacji zawodowych.

Istotnym jest wskazanie, iż w podstawie Programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie kwalifikacji TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego wyodrębnionej w zawodzie Technik transportu drogowego 311927 pod tabelą „Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie” znajduje się zapis dotyczący jednostki efektów kształcenia TDR.01.2 Podstawy transportu drogowego o treści: (cyt.): „*Wskazana jednostka efektów kształcenia nie jest powtarzana w przypadku, gdy kształcenie zawodowe odbywa się w szkole prowadzącej kształcenie w tym zawodzie.*”

Program kursu umiejętności zawodowych dla jednostki efektów kształcenia TDR.01.2 Podstawy transportu drogowego, wyodrębnionego z całości kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji TDR.01 Eksploatacja środków transportu drogowego, oparty jest o Podstawę Programową Kształcenia w Zawodach szkolnictwa branżowego dla zawodu kierowca mechanik 832201, w której to kwalifikacji wyodrębniono następujące jednostki efektów kształcenia:

TDR.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego

TDR.01.3. Przygotowanie do kierowania pojazdami w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii B, C oraz kwalifikacji wstępnej

TDR.01.4. Obsługa środków transportu drogowego

TDR.01.5. Użytkowanie środków transportu drogowego

TDR.06.6. Język obcy zawodowy

TDR.06.7. Kompetencje personalne i społeczne

Program całości kwalifikacyjnego kursu zawodowego jest konstruowany z uwzględnieniem wyodrębniania z niego poszczególnych jednostek efektów kształcenia i możliwości tworzenia odrębnych kursów umiejętności zawodowych. Program dla JEK – TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego jest skonstruowany na podobnych zasadach, tak by absolwent KUZ mógł swobodnie uczestniczyć w kolejnych szkoleniach i ukończy ostatecznie cały KKZ dla kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego.

Absolwent kursu umiejętności zawodowych, po uzyskaniu stosownego zaświadczenia, może uczestniczyć – uzyskując kolejną i rozwijając dotychczasową swoją wiedzę oraz doskonaląc umiejętności i kompetencje – w kolejnych KUZ dla jednostek efektów kształcenia składających się na zakres kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków

transportu drogowego. Po ukończeniu całości kwalifikacyjnego kursu zawodowego (ukończeniu wszystkich KUZ) dla kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego w zawodzie kierowca mechanik, może – po potwierdzeniu tej kwalifikacji – uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik transportu drogowego po potwierdzeniu kwalifikacji TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego. Następnie może kontynuować edukację na studiach i/lub wejść na rynek pracy. Zarówno osoby organizujące i prowadzące zajęcia na Kursie, jak również jego odbiorcy powinni monitorować bieżącą sytuację rozwoju tego zawodu oraz zmiany w obrębie kwalifikacji, tak by w pełni przygotować się do osiągnięcia celów Kursu.

W dalszej ścieżce kariery uczestnik Kursu może ukończyć szereg szkoleń i kursów, jak np.:

- Kurs – Certyfikat Kompetencji Zawodowych
- ADR¹ Kurs Podstawowy Transport Towarów Niebezpiecznych
- ADR Kurs Specjalistyczny w Zakresie Przewozu Drogowego Towarów Niebezpiecznych w Cysternach
- ADR Kurs Specjalistyczny w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych klasy 1 - materiały i przedmioty wybuchowe
- ADR Kurs Specjalistyczny w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych klasy 7 - materiały promieniotwórcze
- Kurs napełniania i opróżniania cystern – nalewaki (gazy i paliwa)

Zgodnie z obowiązującym prawem przy realizacji Kursu organizator można współpracować z pracodawcami. W *Ustawie Prawo oświato* wskazano, że współpraca ta może polegać w szczególności na:

- tworzeniu klas patronackich,
- realizacji kształcenia zawodowego, w tym praktycznej nauki zawodu, we współpracy z pracodawcą,
- wyposażeniu warsztatów lub pracowni szkolnych,
- organizacji egzaminów zawodowych,
- doskonaleniu osób prowadzących zajęcia z zakresu kształcenia zawodowego, w tym organizowaniu szkoleń branżowych,
- realizacji doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego.

Bliska współpraca podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami stanowi istotny element nowoczesnego kształcenia, odpowiadającego potrzebom współczesnej gospodarki. Podmiot prowadzący kształcenie zawodowe powinien realizować to kształcenie w oparciu o współpracę z pracodawcami, a praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się w jak największym wymiarze w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców lub w zakładach branży transportu drogowego, przedsiębiorstwach zajmujących się transportem drogowym, a także w centrach kształcenia zawodowego, warsztatach, pracowniach i placówkach kształcenia ustawicznego. W procesie kształcenia zawodowego ważne jest integrowanie i korelowanie kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych nabytych w procesie kształcenia ogólnego, z uwzględnieniem niższych etapów edukacyjnych. Odpowiedni poziom wiedzy ogólnej powiązanej z wiedzą

¹ Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzona w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1119, z późn. zm.)

zawodową przyczyni się do podniesienia poziomu umiejętności zawodowych absolwentów podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe, a tym samym zapewni im możliwość sprostania wyzwaniom zmieniającego się rynku pracy. W procesie kształcenia zawodowego są podejmowane działania wspomagające rozwój każdego uczącego się, stosownie do jego potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki. Elastycznemu reagowaniu systemu kształcenia zawodowego na potrzeby rynku pracy, jego otwartości na uczenie się przez całe życie oraz mobilności edukacyjnej i zawodowej absolwentów ma służyć wyodrębnienie kwalifikacji w poszczególnych zawodach szkolnictwa branżowego oraz stworzenie słuchaczom/uczestnikom warunków do uzyskiwania dodatkowych umiejętności zawodowych, dodatkowych uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, pod koniec nauki.

Koniecznym jest także wprowadzanie nowoczesnych technologii wykorzystywanych zarówno w kształceniu przyszłych kierowców mechaników, jak i w realizacji ich zadań zawodowych – w tym w zakresie jednostki efektów kształcenia TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego. Dzięki współpracy instytucji organizującej kurs z pracodawcami istnieje możliwość wykorzystania dostępnych, nowoczesnych narzędzi, programów komputerowych, urządzeń do samoczynnej rejestracji czasu jazdy i odpoczynków, układów ostrzegania przed niezamierzoną zmianą pasa ruchu i sygnalizację nadmiernego zmęczenia kierowcy, nowoczesnymi tachografami oraz urządzeniami komunikacji przewodowej i bezprzewodowej, a także coraz to nowocześniejszymi elektronicznymi systemami nawigacji satelitarnej. Pozwoli to także na dostęp i lepsze rozróżnianie urządzeń wspomagających określanie trasy przejazdu oraz urządzeń optymalizujących trasę przejazdu. Umożliwić także może zapoznanie się z zasadami i sposobami transportu materiałów niebezpiecznych w realnych warunkach pracy oraz sposobami dbania o bezpieczeństwo i ochronę przeciwpożarową i ochronę środowiska w symulacjach czynności zawodowych. Ponadto, współpraca z pracodawcami oraz instytucjami i organizacjami funkcjonującymi na lokalnym rynku pracy (jak np. park technologiczny czy organizacja zrzeszająca pracodawców i/lub kierowców) może wzbogacić bazę szkoleniową w dostęp do nowocześniejszych samochodów ciężarowych lub symulatorów jazdy oraz placów manewrowych wyposażonych w płyty poślizgowe, co także wydatnie podniesie jakość szkolenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym. Pozwoli to na pełną realizację celów całego kwalifikacyjnego kursu zawodowego oraz jego części TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego, zgodnie z zapisami prawa, w tym treściami Podstawy Programowej Kształcenia w Zawodach szkolnictwa branżowego dla zawodu kierowca mechanik 832201.

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek., efekt ważny ew., efekt pomocniczy ep.	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Transport drogowy – wiadomości podstawowe
1) omawia zakres regulacji ustawowych w zakresie transportu drogowego (ew.) *	5	1) omawia prawa i obowiązki kierowcy w zakresie kwalifikacji wstępnej i szkolenia okresowego	X
		2) określa rodzaje uprawnień do wykonywania transportu drogowego i ich zakres	X
		3) podaje warunki uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego oraz licencji na wykonywanie transportu drogowego	X
		4) omawia zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego	X
		5) określa odpowiedzialność za naruszenie przepisów regulujących zasady wykonywania transportu drogowego	X
		6) podaje uprawnienia organów kontroli ruchu i transportu drogowego, w tym inspekcji transportu drogowego	X
		7) wskazuje przyczyny naruszenia obowiązków lub warunków wykonywania przewozów w transporcie drogowym	X
		8) wymienia sytuacje, w których określone rodzaje przewozów nie podlegają przepisom dotyczącym transportu drogowego	X
		9) wymienia rodzaje przewozów drogowych i warunki ich wykonywania, w tym przewozu kabotażowego	X
2) rozróżnia gałęzie transportu (ep.) *	5	1) dokonuje podziału transportu ze względu na: przedmiot przewozu, funkcjonalność, organizację, zasięg geograficzny, odległości przewozów	X
		2) wymienia poszczególne gałęzie transportu	X
		3) rozróżnia infrastrukturę w poszczególnych gałęziach transportu	X
		4) wymienia środki transportowe stosowane w transporcie rzeczy	X

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek., efekt ważny ew., efekt pomocniczy ep.	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Transport drogowy – wiadomości podstawowe
3) określa czynniki kształtujące planowanie przebiegu procesu transportowego (ek.) *	8	1) analizuje informacje potrzebne do wykonania procesu transportowego	X
		2) opracowuje schemat planowania procesu transportowego	X
		3) stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony środowiska w transporcie	X
4) określa właściwości ładunków (ew.) *	6	1) klasyfikuje ładunki ze względu na ich właściwości przewozowe	X
		2) uzasadnia wybór środka transportu ze względu na właściwości ładunków	X
		3) dobiera techniki mocowania oraz zabezpieczenia ładunków w czasie transportu	X
		4) przestrzega zasad oznaczeń ładunku i środków transportu drogowego	X
		5) charakteryzuje wpływ czynników oraz rytmiczności, punktualności, dostępności i częstotliwości przewozu na wybór środka transportu	X
		6) oblicza podstawowe parametry przewozowe związane z eksploatacją środka transportu	X
		7) analizuje zależność bezpieczeństwa, wygody i czasu przewozu od wyboru środka transportu	X
5) charakteryzuje sposoby transportowania towarów niebezpiecznych (ew.) *	6	1) klasyfikuje przewożony ładunek do jednej z wydzielonych klas towarów niebezpiecznych	X
		2) rozróżnia sposoby transportowania towarów niebezpiecznych w transporcie drogowym: przewóz przesyłki w sztukach, przewóz luzem bez opakowania, przewóz w cysternach	X
		3) przygotowuje pojazd do transportu danej przesyłki niebezpiecznej oraz oznakowuje go w odpowiedni sposób	X
		4) opisuje obowiązki kierowcy uczestniczącego w procesie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR)	X
		5) przewozi wraz z ładunkiem odpowiednią dokumentację z nazwą i adresem nadawcy oraz odbiorcy, numerami UN (United Nations) wszystkich przewożonych ładunków, numerami nalepek, określeniem grupy pakowania, rodzaju i ilości towaru oraz dodatkowymi instrukcjami przewozu	X

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek., efekt ważny ew., efekt pomocniczy ep.	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Transport drogowy – wiadomości podstawowe
6) określa środki transportu do realizacji zadań (ew.) *	6	1) wymienia środki transportu ładunków do przewozu drogowego	X
		2) dobiera środki transportu drogowego w zależności od masy, objętości i rodzaju przewożonego ładunku	X
7) określa sposoby załadunku i rozładunku środka transportu (ew.) *	18	1) dobiera sposób załadunku i rozładunku w zależności od rodzaju ładunku i środka transportu	X
		2) wskazuje sposoby wykorzystywania podstawowych urządzeń transportowych przy pracach załadowczo-wyładowczych	X
		3) stosuje środki transportu wewnętrznego podczas załadunku i rozładunku	X
		4) stosuje zasady prawidłowego rozmieszczenia i mocowania ładunków	X
		5) przestrzega zasad ochrony środowiska przy przewozie ładunków	X
8) charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym (ep.) *	6	1) rozpoznaje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym	X
		2) wymienia obowiązkowe ubezpieczenia komunikacyjne stosowane do danego środka transportu	X
9) stosuje przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy (ek.)	6	1) stosuje normy czasu pracy kierowcy oraz czasu jazdy i odpoczynków	X
		2) stosuje zasady rejestracji oraz dokumentacji czasu pracy kierowcy, w tym czasu jazdy i odpoczynków	X
		3) odczytuje zapisy urządzeń rejestrujących czas pracy kierowcy, w tym czas jazdy i odpoczynków	X
10) stosuje urządzenia optymalizujące trasę przejazdu (ep.)	6	1) rozróżnia urządzenia wspomagające określanie trasy przejazdu	X
		2) wymienia rodzaje map drogowych	X
		3) analizuje informacje potrzebne do wykonania danego rodzaju przewozu	X
		4) posługuje się mapami drogowymi	X
		5) dobiera za pomocą urządzeń optymalizujących trasę przejazdu	X

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek., efekt ważny ew., efekt pomocniczy ep.	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Transport drogowy – wiadomości podstawowe
11) stosuje przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu (ew.) *	6	1) wskazuje dokumenty związane z użytkowaniem pojazdu	X
		2) wykonuje zakres czynności kontrolnych wymaganych dla danego środka transportu	X
		3) wykonuje obowiązki kierowcy związane z użytkowaniem środków transportu oraz urządzeń dodatkowych zgodnie ze wskazówkami i zaleceniami wydanymi przez producenta pojazdu	X
		4) opisuje kryteria eksploatacji pojazdu	X
12) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych (ew.) *	6	1) posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu technik informatycznych	X
		2) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające przewozy	X
		3) stosuje programy komputerowe do wspomagania operacji transportowych	X
		4) stosuje techniki komputerowe do gromadzenia informacji o przewozie oraz prowadzenia dokumentacji przewozowej	X
13) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań przewozowych (ew.) *	6	1) wymienia cele normalizacji krajowej	X
		2) podaje definicje i cechy normy	X
		3) rozróżnia oznaczenie normy krajowej i normy międzynarodowej, w tym norm europejskich	X
		4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności	X
Razem godzin w jednostce efektów kształcenia:	90		

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek., efekt ważny ew., efekt pomocniczy ep.	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Transport drogowy – wiadomości podstawowe
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej	1)	stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy	X
	2)	wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w zawodzie	X
	3)	wskazuje przykłady zachowań etycznych	X
2) planuje wykonanie zadania oraz szacuje czas i budżet zadania	1)	omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy	X
	2)	określa czas realizacji zadań	X
	3)	realizuje działania w wyznaczonym czasie	X
	4)	monitoruje realizację zaplanowanych działań	X
	5)	dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań	X
	6)	dokonuje samooceny wykonanej pracy	X
3) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania	1)	przewiduje skutki podejmowanych działań, w tym skutki prawne	X
	2)	wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę	X
	3)	ocenia podejmowane działania	X
	4)	przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami i niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy	X
4) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1)	podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje życia społecznego i gospodarczego	X
	2)	wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia	X
	3)	proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nieprzewidywalnych warunkach	X
5) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1)	rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych	X
	2)	wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji	X
	3)	wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej	X
	4)	przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposoby radzenia sobie ze stresem	X
	5)	wyraża swoje emocje, uczucia i poglądy zgodnie z przyjętymi normami i zasadami współżycia społecznego	X
	6)	rozdziela techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych	X
	7)	określa skutki stresu	X

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek., efekt ważny ew., efekt pomocniczy ep.	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Transport drogowy – wiadomości podstawowe
6) doskonalą umiejętności zawodowe	1)	określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu kierowcy mechanika	X
	2)	analizuje własne kompetencje	X
	3)	wyznacza własne cele rozwoju zawodowego	X
	4)	planuje drogę rozwoju zawodowego	X
	5)	wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych	X
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1)	identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne	X
	2)	stosuje aktywne metody słuchania	X
	3)	prowadzi dyskusje	X
	4)	udziela informacji zwrotnej	X
	5)	wyraża swoje emocje, uczucia i poglądy zgodnie z przyjętymi normami i zasadami współżycia społecznego	X
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1)	opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania	X
	2)	opisuje techniki rozwiązywania problemów	X
	3)	wskazuje na wybranym przykładzie metody i techniki rozwiązywania problemu	X
9) współpracuje w zespole	1)	pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania	X
	2)	przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole	X
	3)	angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu	X
	4)	modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu	X

UWAGA: wszystkie osoby prowadzące zajęcia na Kursie mają obowiązek realizować tematykę (wiadomości, umiejętności i postawy – kompetencje) z obszarów kompetencji personalnych i społecznych, zgodnie z treściami Podstawy Programowej Kształcenia w Zawodach szkolnictwa branżowego dla zawodu kierowca mechanik (wybrane efekty i kryteria są wskazane do realizacji w treściach przedmiotów). Osoby prowadzące wszystkie obowiązkowe zajęcia edukacyjne powinni stwarzać uczestnikom kursu warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych

* efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość (teoretyczne treści ujęte w programach nauczania przedmiotów kwalifikacyjnego kursu zawodowego są możliwe do zrealizowania w wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość).

Program został opracowany dla stacjonarnej formy kształcenia.

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji w cyklu nauczania
TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego	1) omawia zakres regulacji ustawowych w zakresie transportu drogowego (ew.)	5	1) omawia prawa i obowiązki kierowcy w zakresie kwalifikacji wstępnej i szkolenia okresowego 2) określa rodzaje uprawnień do wykonywania transportu drogowego i ich zakres 3) podaje warunki uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego oraz licencji na wykonywanie transportu drogowego 4) omawia zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego 5) określa odpowiedzialność za naruszenie przepisów regulujących zasady wykonywania transportu drogowego 6) podaje uprawnienia organów kontroli ruchu i transportu drogowego, w tym inspekcji transportu drogowego 7) wskazuje przyczyny naruszenia obowiązków lub warunków wykonywania przewozów w transporcie drogowym 8) wymienia sytuacje, w których określone rodzaje przewozów nie podlegają przepisom dotyczącym transportu drogowego 9) wymienia rodzaje przewozów drogowych i warunki ich wykonywania, w tym przewozu kabotażowego	Transport drogowy – wiadomości podstawowe	Czas realizacji zajęć KUZ około jednego miesiąca (jeden semestr). Czas rozpoczęcia zajęć określa organizator kursu
	2) rozróżnia gałęzie transportu (ep.)	5	1) dokonuje podziału transportu ze względu na: przedmiot przewozu, funkcjonalność, organizację, zasięg geograficzny, odległości przewozów 2) wymienia poszczególne gałęzie transportu 3) rozróżnia infrastrukturę w poszczególnych gałęziach transportu 4) wymienia środki transportowe stosowane w transporcie rzeczy		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciu Nazwa zajęć	Okres realizacji w cyklu nauczania
	3) określa czynniki kształtujące planowanie przebiegu procesu transportowego (ek.)	8	1) analizuje informacje potrzebne do wykonania procesu transportowego 2) opracowuje schemat planowania procesu transportowego 3) stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony środowiska w transporcie		
	4) określa właściwości ładunków (ew.)	6	1) klasyfikuje ładunki ze względu na ich właściwości przewozowe 2) uzasadnia wybór środka transportu ze względu na właściwości ładunków 3) dobiera techniki mocowania oraz zabezpieczenia ładunków w czasie transportu 4) przestrzega zasad oznaczeń ładunku i środków transportu drogowego 5) charakteryzuje wpływ czynników oraz rytmiczności, punktualności, dostępności i częstotliwości przewozu na wybór środka transportu 6) oblicza podstawowe parametry przewozowe związane z eksploatacją środka transportu 7) analizuje zależność bezpieczeństwa, wygody i czasu przewozu od wyboru środka transportu		
	5) charakteryzuje sposoby transportowania towarów niebezpiecznych (ew.)	6	1) klasyfikuje przewożony ładunek do jednej z wydzielonych klas towarów niebezpiecznych 2) rozróżnia sposoby transportowania towarów niebezpiecznych w transporcie drogowym: przewóz przesyłki w sztukach, przewóz luzem bez opakowania, przewóz w cysternach 3) przygotowuje pojazd do transportu danej przesyłki niebezpiecznej oraz oznakowuje go w odpowiedni sposób		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciu Nazwa zajęć	Okres realizacji w cyklu nauczania
			4) opisuje obowiązki kierowcy uczestniczącego w procesie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) 5) przewozi wraz z ładunkiem odpowiednią dokumentację z nazwą i adresem nadawcy oraz odbiorcy, numerami UN (United Nations) wszystkich przewożonych ładunków, numerami nalepek, określeniem grupy pakowania, rodzaju i ilości towaru oraz dodatkowymi instrukcjami przewozu		
	6) określa środki transportu do realizacji zadań (ew.)	6	1) wymienia środki transportu ładunków do przewozu drogowego 2) dobiera środki transportu drogowego w zależności od masy, objętości i rodzaju przewożonego ładunku		
	7) określa sposoby załadunku i rozładunku środka transportu (ew.)	18	1) dobiera sposób załadunku i rozładunku w zależności od rodzaju ładunku i środka transportu 2) wskazuje sposoby wykorzystywania podstawowych urządzeń transportowych przy pracach załadowczo-wyładowczych 3) stosuje środki transportu wewnętrznego podczas załadunku i rozładunku 4) stosuje zasady prawidłowego rozmieszczenia i mocowania ładunków 5) przestrzega zasad ochrony środowiska przy przewozie ładunków		
	8) charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym (ep.)	6	1) rozpoznaje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym 2) wymienia obowiązkowe ubezpieczenia komunikacyjne stosowane do danego środka transportu		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciu Nazwa zajęć	Okres realizacji w cyklu nauczania
	9) stosuje przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy (ek.)	6	1) stosuje normy czasu pracy kierowcy oraz czasu jazdy i odpoczynków 2) stosuje zasady rejestracji oraz dokumentacji czasu pracy kierowcy, w tym czasu jazdy i odpoczynków 3) odczytuje zapisy urządzeń rejestrujących czas pracy kierowcy, w tym czas jazdy i odpoczynków		
	10) stosuje urządzenia optymalizujące trasę przejazdu (ep.)	6	1) rozróżnia urządzenia wspomagające określanie trasy przejazdu 2) wymienia rodzaje map drogowych 3) analizuje informacje potrzebne do wykonania danego rodzaju przewozu 4) posługuje się mapami drogowymi 5) dobiera za pomocą urządzeń optymalizujących trasę przejazdu		
	11) stosuje przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu (ew.)	6	1) wskazuje dokumenty związane z użytkowaniem pojazdu 2) wykonuje zakres czynności kontrolnych wymaganych dla danego środka transportu 3) wykonuje obowiązki kierowcy związane z użytkowaniem środków transportu oraz urządzeń dodatkowych zgodnie ze wskazówkami i zaleceniami wydanymi przez producenta pojazdu 4) opisuje kryteria eksploatacji pojazdu		
	12) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych (ew.)	6	1) posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu technik informatycznych 2) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające przewozy 3) stosuje programy komputerowe do wspomagania operacji transportowych		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciu Nazwa zajęć	Okres realizacji w cyklu nauczania
			4) stosuje techniki komputerowe do gromadzenia informacji o przewozie oraz prowadzenia dokumentacji przewozowej		
	13) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań przewozowych (ew.)	6	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) podaje definicje i cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy krajowej i normy międzynarodowej, w tym norm europejskich 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności		

Program opracowano na potrzeby kształcenia w trybie stacjonarnym.

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
Transport drogowy – wiadomości podstawowe (T)	90		1) omawia zakres regulacji ustawowych w zakresie transportu drogowego (ew.)	1) omawia prawa i obowiązki kierowcy w zakresie kwalifikacji wstępnej i szkolenia okresowego 2) określa rodzaje uprawnień do wykonywania transportu drogowego i ich zakres 3) podaje warunki uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego oraz licencji na wykonywanie transportu drogowego 4) omawia zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego 5) określa odpowiedzialność za naruszenie przepisów regulujących zasady wykonywania transportu drogowego 6) podaje uprawnienia organów kontroli ruchu i transportu drogowego, w tym inspekcji transportu drogowego 7) wskazuje przyczyny naruszenia obowiązków lub warunków wykonywania przewozów w transporcie drogowym 8) wymienia sytuacje, w których określone rodzaje przewozów nie podlegają przepisom dotyczącym transportu drogowego 9) wymienia rodzaje przewozów drogowych i warunki ich wykonywania, w tym przewozu kabotażowego
			2) rozróżnia gałęzie transportu (ep.)	1) dokonuje podziału transportu ze względu na: przedmiot przewozu, funkcjonalność, organizację, zasięg geograficzny, odległości przewozów 2) wymienia poszczególne gałęzie transportu 3) rozróżnia infrastrukturę w poszczególnych gałęziach transportu 4) wymienia środki transportowe stosowane w transporcie rzeczy

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
			3) określa czynniki kształtujące planowanie przebiegu procesu transportowego (ek.)	1) analizuje informacje potrzebne do wykonania procesu transportowego 2) opracowuje schemat planowania procesu transportowego 3) stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony środowiska w transporcie
			4) określa właściwości ładunków (ew.)	1) klasyfikuje ładunki ze względu na ich właściwości przewozowe 2) uzasadnia wybór środka transportu ze względu na właściwości ładunków 3) dobiera techniki mocowania oraz zabezpieczenia ładunków w czasie transportu 4) przestrzega zasad oznaczeń ładunku i środków transportu drogowego 5) charakteryzuje wpływ czynników oraz rytmiczności, punktualności, dostępności i częstotliwości przewozu na wybór środka transportu 6) oblicza podstawowe parametry przewozowe związane z eksploatacją środka transportu 7) analizuje zależność bezpieczeństwa, wygody i czasu przewozu od wyboru środka transportu
			5) charakteryzuje sposoby transportowania towarów niebezpiecznych (ew.)	1) klasyfikuje przewożony ładunek do jednej z wydzielonych klas towarów niebezpiecznych 2) rozróżnia sposoby transportowania towarów niebezpiecznych w transporcie drogowym: przewóz przesyłki w sztukach, przewóz luzem bez opakowania, przewóz w cysternach 3) przygotowuje pojazd do transportu danej przesyłki niebezpiecznej oraz oznakowuje go w odpowiedni sposób 4) opisuje obowiązki kierowcy uczestniczącego w procesie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) 5) przewozi wraz z ładunkiem odpowiednią dokumentację z nazwą i adresem nadawcy oraz odbiorcy, numerami UN (United Nations)

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
				wszystkich przewożonych ładunków, numerami nalepek, określeniem grupy pakowania, rodzaju i ilości towaru oraz dodatkowymi instrukcjami przewozu
			6) określa środki transportu do realizacji zadań (ew.)	1) wymienia środki transportu ładunków do przewozu drogowego 2) dobiera środki transportu drogowego w zależności od masy, objętości i rodzaju przewożonego ładunku
			7) określa sposoby załadunku i rozładunku środka transportu (ew.)	1) dobiera sposób załadunku i rozładunku w zależności od rodzaju ładunku i środka transportu 2) wskazuje sposoby wykorzystywania podstawowych urządzeń transportowych przy pracach załadowczo-wyładowczych 3) stosuje środki transportu wewnętrznego podczas załadunku i rozładunku 4) stosuje zasady prawidłowego rozmieszczenia i mocowania ładunków 5) przestrzega zasad ochrony środowiska przy przewozie ładunków
			8) charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym (ep.)	1) rozpoznaje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym 2) wymienia obowiązkowe ubezpieczenia komunikacyjne stosowane do danego środka transportu
			9) stosuje przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy (ek.)	1) stosuje normy czasu pracy kierowcy oraz czasu jazdy i odpoczynków 2) stosuje zasady rejestracji oraz dokumentacji czasu pracy kierowcy, w tym czasu jazdy i odpoczynków 3) odczytuje zapisy urządzeń rejestrujących czas pracy kierowcy, w tym czas jazdy i odpoczynków

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
			10) stosuje urządzenia optymalizujące trasę przejazdu (ep.)	1) rozróżnia urządzenia wspomagające określanie trasy przejazdu 2) wymienia rodzaje map drogowych 3) analizuje informacje potrzebne do wykonania danego rodzaju przewozu 4) posługuje się mapami drogowymi 5) dobiera za pomocą urządzeń optymalizujących trasę przejazdu
			11) stosuje przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu (ew.)	1) wskazuje dokumenty związane z użytkowaniem pojazdu 2) wykonuje zakres czynności kontrolnych wymaganych dla danego środka transportu 3) wykonuje obowiązki kierowcy związane z użytkowaniem środków transportu oraz urządzeń dodatkowych zgodnie ze wskazówkami i zaleceniami wydanymi przez producenta pojazdu 4) opisuje kryteria eksploatacji pojazdu
			12) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych (ew.)	1) posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu technik informatycznych 2) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające przewozy 3) stosuje programy komputerowe do wspomagania operacji transportowych 4) stosuje techniki komputerowe do gromadzenia informacji o przewozie oraz prowadzenia dokumentacji przewozowej
			13) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań przewozowych (ew.)	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) podaje definicje i cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy krajowej i normy międzynarodowej, w tym norm europejskich 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
Razem godzin:	90	0		
Łącznie godzin:	90			

Teoretyczne treści ujęte w programach nauczania przedmiotów kursu są możliwe do zrealizowania w wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość.

Osoby odpowiedzialne za realizację wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom kursu warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

Program opracowano na potrzeby kształcenia w trybie stacjonarnym.

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 4. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Lp.	Nazwa zajęć:	Liczba godzin:	Uwagi o realizacji
	Transport drogowy – wiadomości podstawowe*	90	Kształcenie teoretyczne
	Łączna ilość godzin KUZ dla JEK TDR.01.12. Podstawy transportu drogowego:	90	
Planowany termin egzaminu Egzamin potwierdzający dla jednostki efektów kształcenia TDR.01.2 Podstawy transport drogowego – po ukończeniu całości KUZ. Egzamin potwierdzający kwalifikację TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego odbywa się po zakończeniu całości KKZ (po III semestrze). Czas zakończenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego nie później niż na 6 tygodni przed terminem egzaminu dla kwalifikacji.			

* – w podstawie Programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie kwalifikacji TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego wyodrębnionej w zawodzie Technik transportu drogowego 311927 pod tabelą „Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie” znajduje się zapis dotyczący jednostki efektów kształcenia TDR.01.2 Podstawy transportu drogowego o treści: (cyt.): „*Wskazana jednostka efektów kształcenia nie jest powtarzana w przypadku, gdy kształcenie zawodowe odbywa się w szkole prowadzącej kształcenie w tym zawodzie.*”

3. Cele kształcenia kursu umiejętności zawodowych

Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego wyodrębnionej dla zawodu kierowca mechanik, w tym absolwent kursu umiejętności zawodowych w zakresie jednostki efektów kształcenia TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego, powinien być przygotowany do wykonywania, między innymi, następujących zadań zawodowych:

- prowadzenia pojazdów samochodowych zgodnie z przepisami ruchu drogowego i przepisami o transporcie drogowym w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii B oraz C oraz kwalifikacji wstępnej,
- organizowania i wykonywania czynności związanych z transportem drogowym,
- organizowania stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii, proksemiki i bezpieczeństwa oraz higieny pracy,
- przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- stosowania środków ochrony indywidualnej i zbiorowej w trakcie realizacji zadań zawodowych,
- przestrzegania przepisów prawa w zakresie realizacji usług transportowych,
- planowania, organizowania i wykonywania czynności związanych z eksploatacją środków transportu drogowego,
- wykonywania prac związanych z obsługą, eksploatacją, użytkowaniem i konserwacją oraz naprawą środków transportu drogowego, korzystając z urządzeń kontrolno-pomiarowych i pomocniczych,
- wykonywania prac związanych z przewozem rzeczy,
- posługiwania się dokumentacją techniczno-eksploatacyjną środków transportu drogowego,
- dobierania środków transportu drogowego do wykonywanych usług transportowych,
- szybkiej aktualizacji wiedzy z niezwykle dynamicznej dziedziny, jaką jest obecnie transport oraz pracy w zmieniającej się rzeczywistości zawodowej,
- stosowania przepisów prawa dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej, prawa pracy oraz ochrony danych osobowych,
- szacowania i obliczania kosztów związanych z eksploatacją środków transportu drogowego,
- podejmowania własnej działalności gospodarczej zgodnej z zawodem,
- pracy i współpracy w zespole, angażując się w realizację zadań zawodowych z zachowaniem podziału ról i zadań,
- rozwijanie pasji i zainteresowań powiązanych z zawodem, podnoszących i poszerzających jednocześnie wiedzę, umiejętności oraz kompetencje,
- udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia,

- oceniania stanu technicznego oraz jakości wykonanych napraw środków transportu drogowego dokonywanych w różnych warunkach,
- posługiwania się językiem obcym zawodowym w zakresie słownictwa specjalistycznego powiązanego z zawodem,
- kulturalnego i etycznego komunikowania się z odbiorcami jego pracy.

Główne cele kształcenia dla jednostki efektów kształcenia TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego zawierają się w powyższych celach i są wskazane do realizacji w poniższych treściach przedmiotu. Stanowią one zasób umiejętności, kompetencji i wiedzy oraz postaw niezbędnych do ukończenia pozostałych jednostek efektów kształcenia i ostatecznie zdania egzaminów uprawniających do wykonywania zawodu kierowcy mechanika w oparciu o kwalifikację TDR.01 Eksploatacja środków transportu drogowego.

Cele kształcenia są zgodne z celami wskazanymi w Podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz przepisami prawa obowiązującego dla zawodu kierowca mechanik.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Transport drogowy – wiadomości podstawowe (T), wymiar 90 godz.

4.1.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- Poznanie przepisów prawnych obowiązujących w transporcie drogowym.
- Kształtowanie wiadomości o rodzajach gałęzi transportowych.
- Kształtowanie wiadomości dotyczących towarów i ładunków.
- Charakterystyka środków transportu wewnętrznego.
- Analizowanie ubezpieczeń w transporcie drogowym.
- Poznanie możliwości stosowania urządzeń optymalizujących trasę przejazdu.
- Rozpoznanie programów komputerowych wspomagających wykonywanie zadań zawodowych.
- Rozpoznanie właściwych norm i procedur.

4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to: (uczestnik kursu potrafi):

- charakteryzować główne przepisy prawa dotyczące gałęzi transportowych,
- analizować przepisy prawa transportowego,
- wymieniać zasady podejmowania i wykonywania transportu drogowego,
- opisywać oznakowanie ładunków i środków transportu,
- wyjaśniać zasady dotyczące procedur celnych,
- określać warunki przyznania zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych,
- określać warunki wykonania przewozu kabotażowego,

- dokonywać podziału transportu ze względu na: przedmiot przewozu, funkcjonalność, organizację, zasięg geograficzny, odległości przewozów,
- definiować pojęcie ładunku transportowego,
- charakteryzować poszczególne rodzaje ładunków transportowych klasyfikowane według różnych kryteriów (naturalnej podatności, technicznej podatności, ekonomicznej podatności, sposobów załadunku, wielkości),
- charakteryzować rodzaje jednostek ładunkowych,
- definiować pojęcie ładunek niebezpieczny i ponadnormatywny,
- klasyfikować towary i ładunki ze względu na ich właściwości przewozowe,
- dobierać techniki mocowania ładunku w czasie transportu,
- wymieniać sposoby transportowania materiałów niebezpiecznych,
- wymieniać dokumenty towarzyszące przewozowi ładunków niebezpiecznych,
- wymieniać zagrożenia wynikające z niedobrania odpowiedniego rodzaju pojazdu do przewozu przesyłki niebezpiecznej,
- wymieniać rodzaje środków transportu wewnętrznego,
- charakteryzować rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym,
- wymieniać obowiązkowe ubezpieczenia komunikacyjne stosowane do danego środka transportu,
- wymieniać warunki zawarcia ubezpieczenia cargo,
- stosować zasady kultury i etyki w realizacji zadań zawodowych,
- ewaluować i modyfikować organizację pracy.

4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 5. Materiał nauczania dla przedmiotu: Transport drogowy – wiadomości podstawowe

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Podstawowe pojęcia dotyczące prawa transportowego	4	1) omawia zakres regulacji ustawowych w zakresie transportu drogowego	1) omawia prawa i obowiązki kierowcy w zakresie kwalifikacji wstępnej i szkolenia okresowego 2) określa rodzaje uprawnień do wykonywania transportu drogowego i ich zakres 3) podaje warunki uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego oraz licencji na wykonywanie transportu drogowego 4) omawia zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego 5) określa odpowiedzialność za naruszenie przepisów regulujących zasady wykonywania transportu drogowego 6) podaje uprawnienia organów kontroli ruchu i transportu drogowego, w tym inspekcji transportu drogowego	<ul style="list-style-type: none"> - zorganizować stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska - określić podstawy prawne w transporcie - analizować przepisy prawa transportowego - omówić prawa i obowiązki kierowcy w zakresie kwalifikacji wstępnej i szkolenia okresowego - wymienić zasady podejmowania i wykonywania transportu drogowego - określić konsekwencje za naruszenie prawa - uzasadnić konieczność posiadania licencji na wykonywanie transportu drogowego - podać warunki uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego oraz licencji na wykonywanie transportu drogowego - omówić zasady i warunki zatrudniania kierowców do wykonywania przewozów drogowych - omówić zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego - wskazać konsekwencje niewłaściwego realizowania podjętego transportu drogowego - opisać przyczyny naruszenia obowiązków lub warunków wykonywania przewozów w transporcie drogowym - wskazać uprawnienia organów kontroli ruchu i transportu drogowego, w tym inspekcji transportu drogowego - opisać zachowanie się kierowcy w trakcie kontroli drogowej - scharakteryzować podział i zakres prawa w transporcie drogowym

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
			7) wskazuje przyczyny naruszenia obowiązków lub warunków wykonywania przewozów w transporcie drogowym 8) wymienia sytuacje, w których określone rodzaje przewozów nie podlegają przepisom dotyczącym transportu drogowego 9) wymienia rodzaje przewozów drogowych i warunki ich wykonywania, w tym przewozu kabotażowego	<ul style="list-style-type: none"> - określić rodzaje norm i przepisów - wskazać organa/instytucje uprawnione do kontroli w transporcie drogowym - opisać rodzaje uprawnień do wykonywania transportu drogowego i ich zakres - wymienić sytuacje, w których określone rodzaje przewozów nie podlegają przepisom dotyczącym transportu drogowego - wymienić i opisać obowiązkowe ubezpieczenia komunikacyjne stosowane do danego środka transportu i rodzaju ładunku - wymienić rodzaje przewozów drogowych i warunki ich wykonywania, w tym przewozu kabotażowego - utrzymywać ład i porządek na stanowisku pracy - identyfikować słowa kluczowe i internacjonalizmy - stosować zwroty i formy grzecznościowe w języku obcym zawodowym - przekazać w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach zapisanych w języku obcym i/lub w języku ojczystym
Podział gałęzi transportowych według obowiązujących przepisów prawa	2	2) rozróżnia gałęzie transportu	1) dokonuje podziału transportu ze względu na: przedmiot przewozu, funkcjonalność, organizację, zasięg geograficzny, odległości przewozów 2) wymienia poszczególne gałęzie transportu 3) rozróżnia infrastrukturę w poszczególnych gałęziach transportu	<ul style="list-style-type: none"> - dokonać podziału gałęzi transportowych - wymienić gałęzie transportu - wyjaśnić pojęcia: przedmiot przewozu, funkcjonalność, organizację, zasięg geograficzny, odległość przewozu - scharakteryzować główne przepisy prawa dotyczące gałęzi transportowych - analizować przepisy prawa dotyczące gałęzi transportowych - określić odpowiedzialność za naruszenie przepisów regulujących zasady wykonywania transportu drogowego - opisać organa uprawnione do kontroli w transporcie drogowym

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
			4) wymienia środki transportowe stosowane w transporcie rzeczy	<ul style="list-style-type: none"> - opisać środki transportowe stosowane w transporcie rzeczy - wyjaśnić, na czym polega odbiór jakościowy towarów - podać przykłady naruszenia obowiązków lub warunków wykonywania przewozów w transporcie drogowym - określić dokumentację wymaganą dla realizowanego rodzaju przewozu
Podstawowe elementy dokumentacji transportowej	2	3) określa czynniki kształtujące planowanie przebiegu procesu transportowego	1) analizuje informacje potrzebne do wykonania procesu transportowego 2) stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony środowiska w transporcie	<ul style="list-style-type: none"> - pozyskać informacje niezbędne do wykonania procesu transportowego - wymienić dokumenty występujące w transporcie - analizować przepisy prawa dotyczące gałęzi transportowych - dokonać analizy zezwoleń na przewóz - dokonać analizy instrukcji bezpieczeństwa - opracować schemat planowania procesu transportowego - przewidzieć zagrożenia w realizacji procesu transportowego - opisać oznakowanie ładunków i środków transportu - sporządzić dokumentację transportową zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa - identyfikować słowa klucze i internacjonalizmy
Procedury celne dotyczące przewozów	2	4) omawia zakres regulacji ustawowych w zakresie transportu drogowego	1) podaje warunki uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego oraz licencji na wykonywanie transportu drogowego 2) omawia zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić pojęcia cło i procedury celne - podać warunki uzyskania zezwoleń na przewozy kabotażowe - analizować przepisy dotyczące procedur celnych - wyjaśnić zasady dotyczące procedur celnych - korzystać z przepisów celnych - podać uprawnienia organów kontroli ruchu i transportu drogowego, w tym inspekcji transportu drogowego - określić odpowiedzialność za naruszenie przepisów regulujących zasady wykonywania transportu drogowego, w tym procedur i przepisów celnych

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
			3) określa odpowiedzialność za naruszenie przepisów regulujących zasady wykonywania transportu drogowego 4) wymienia rodzaje przewozów drogowych i warunki ich wykonywania, w tym przewozu kabotażowego	<ul style="list-style-type: none"> - opisać sposoby przekraczania granic w ruchu drogowym - wyjaśnić pojęcie strefa Schengen - wskazać kraje, które należą do strefy Schengen - opisać przekraczanie zewnętrznej granicy strefy Schengen - współpracować ze służbami wykorzystując umiejętności językowe i komunikacyjne - dokonać analizy zgodności wykonywanych czynności z obowiązującymi procedurami celnymi - korzystać ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego - współdziałać z innymi osobami, realizując zadania zawodowe z wykorzystaniem umiejętności językowych/komunikacyjnych
Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego	3	5) omawia zakres regulacji ustawowych w zakresie transportu drogowego	1) określa rodzaje uprawnień do wykonywania transportu drogowego i ich zakres 2) omawia zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego 3) określa odpowiedzialność za naruszenie przepisów regulujących zasady wykonywania transportu drogowego 4) podaje uprawnienia organów kontroli ruchu i transportu drogowego, w tym inspekcji transportu drogowego	<ul style="list-style-type: none"> - podać warunki uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego oraz licencji na wykonywanie transportu drogowego - wymienić rodzaje uprawnień do wykonywania transportu - wyjaśnić możliwości realizacji usług transportowych adekwatnie do rodzaju posiadanych uprawnień - wymienić rodzaje przewozów drogowych - określić warunki przyznania zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych - określić warunki przyznania zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych specjalnych - określić warunki wykonywania niezarobkowego międzynarodowego transportu drogowego - określić warunki wykonania przewozu kabotażowego - podać zakres regulacji prawnych dla podmiotów wykonujących międzynarodowy transport drogowy - interpretuje odpowiedzialność za naruszenie przepisów regulujących zasady wykonywania transportu drogowego

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
				<ul style="list-style-type: none"> - stosować formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w języku obcym zawodowym adekwatnie do sytuacji - rozpoznawać oraz stosować środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych
Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego	2	6) omawia zakres regulacji ustawowych w zakresie transportu drogowego	1) podaje warunki uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego oraz licencji na wykonywanie transportu drogowego	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić niezbędne wymagania do uzyskania licencji na wykonywania transportu drogowego - opisać sposób uzyskania licencji na wykonywanie transportu - stosować przepisy prawa dotyczące ochrony środowiska w transporcie - rozróżnić rodzaje licencji na wykonywanie transportu drogowego - zinterpretować prawa i obowiązki kierowcy w zakresie kwalifikacji wstępnej i szkolenia okresowego
Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy	2	7) stosuje przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy	1) stosuje normy czasu pracy kierowcy oraz czasu jazdy i odpoczynków 2) stosuje zasady rejestracji oraz dokumentacji czasu pracy kierowcy, w tym czasu jazdy i odpoczynków 3) odczytuje zapisy urządzeń rejestrujących czas pracy kierowcy, w tym czas jazdy i odpoczynków	<ul style="list-style-type: none"> - opisać normy czasu pracy kierowcy oraz czasu jazdy i odpoczynków - wyjaśnić zasady rejestracji oraz dokumentacji czasu pracy kierowcy, w tym czasu jazdy i odpoczynków - wskazać kary za nieużywanie lub nieprawidłowe używanie urządzeń rejestrujących czas pracy kierowcy - odczytywać zapisy urządzeń rejestrujących czas pracy kierowcy, w tym czas jazdy i odpoczynków - udostępnić zapisy urządzeń rejestrujących czas pracy kierowcy, w tym czas jazdy i odpoczynków uprawnionym osobom/instytucjom - dbać o dobrostan w czasie pracy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa - ustalić harmonogram przewozu z uwzględnieniem czasu pracy, jazdy i odpoczynków kierowców

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu	2	8) stosuje przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu	1) wskazuje dokumenty związane z użytkowaniem pojazdu 2) wykonuje zakres czynności kontrolnych wymaganych dla danego środka transportu 3) wykonuje obowiązki kierowcy związane z użytkowaniem środków transportu oraz urządzeń dodatkowych zgodnie ze wskazówkami i zaleceniami wydanymi przez producenta pojazdu 4) opisuje kryteria eksploatacji pojazdu	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać dokumenty związane z użytkowaniem pojazdu - opisać kryteria eksploatacji pojazdu - odczytywać informacje zawarte w książkach serwisowych, instrukcjach obsługi i innych dokumentach zawierających wskazania dotyczące obsługi i użytkowania środków transportu drogowego - opisać zakres czynności kontrolnych wymaganych dla danego środka transportu - przestrzegać zasad ochrony środowiska przy przewożeniu ładunków - obsługiwać maszyny i urządzenia na stanowiskach pracy zgodnie z przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska - przestrzegać zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska i ochrony przeciwpożarowej przy przewożeniu ładunków - zilustrować wykonanie zakresu czynności kontrolnych wymaganych dla danego środka transportu - zilustrować obowiązki kierowcy związane z użytkowaniem środków transportu oraz urządzeń dodatkowych zgodnie ze wskazówkami i zaleceniami wydanymi przez producenta pojazdu - wymienić obowiązkowe i dodatkowe ubezpieczenia komunikacyjne stosowane do danego środka transportu i rodzaju ładunku

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Gałęzie transportu	2	9) rozróżnia gałęzie transportu	1) wymienia poszczególne gałęzie transportu 2) rozróżnia infrastrukturę w poszczególnych gałęziach transportu	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić rodzaje transportu - rozróżnić rodzaje transportu - opisać gałęzie transportu - wymienić środki transportowe stosowane w transporcie rzeczy - rozróżnić infrastrukturę w poszczególnych gałęziach transportu - opisać infrastrukturę w poszczególnych gałęziach transportu
Rodzaje transportu	2	10) rozróżnia gałęzie transportu	1) dokonuje podziału transportu ze względu na: przedmiot przewozu, funkcjonalność, organizację, zasięg geograficzny, odległości przewozów 2) wymienia środki transportowe stosowane w transporcie rzeczy	<ul style="list-style-type: none"> - dokonać podziału transportu ze względu na przedmiot przewozu - dokonać podziału transportu ze względu na funkcjonalność, organizację - dokonać podziału transportu ze względu na zasięg geograficzny - dokonać podziału transportu ze względu na odległości przewozów - sklasyfikować rodzaje transportu w układzie poziomym - opisać różne rodzaje transportu - wykazać odpowiedzialność za wykonywaną pracę - opisywać przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi w języku obcym

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Znaczenie powiązań gałęzi transportowych w wykonywaniu przewozów	2	11) rozróżnia gałęzie transportu	1) rozróżnia infrastrukturę w poszczególnych gałęziach transportu 2) wymienia środki transportowe stosowane w transporcie rzeczy	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić środki transportowe stosowane w gałęziach transportu osób - wymienić środki transportowe stosowane w gałęziach transportu towarów - wymienić środki transportowe stosowane w gałęziach transportu rzeczy - rozróżnić środki transportowe stosowane w gałęziach transportu osób - rozróżnić środki transportowe stosowane w gałęziach transportu towarów - rozróżnić środki transportowe stosowane w gałęziach transportu rzeczy - wskazać powiązania gałęzi transportu - wyjaśnić znaczenie powiązań gałęzi transportowych w wykonywaniu przewozów
Planowanie przebiegu procesu transportowego	3	12) określa czynniki kształtujące planowanie przebiegu procesu transportowego	1) analizuje informacje potrzebne do wykonania procesu transportowego 2) opracowuje schemat planowania procesu transportowego 3) stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony środowiska w transporcie	<ul style="list-style-type: none"> - analizować informacje potrzebne do wykonania procesu transportowego - opracować schemat planowania procesu transportowego - zaplanować transport - wykorzystać narzędzia geolokalizacji i programy komputerowe w planowaniu - zaplanować konieczne postoje - zaplanować alternatywne trasy przejazdu - stosować przepisy prawa dotyczące ochrony środowiska w transporcie - uzyskać i przekazać informacje i wyjaśnienia w języku obcym

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Ładunki transportowe	3	13) określa właściwości ładunków	<ol style="list-style-type: none"> 1) klasyfikuje ładunki ze względu na ich właściwości przewozowe 2) uzasadnia wybór środka transportu ze względu na właściwości ładunków 3) dobiera techniki mocowania oraz zabezpieczenia ładunków w czasie transportu 4) przestrzega zasad oznaczeń ładunku i środków transportu drogowego 5) charakteryzuje wpływ czynników oraz rytmiczności, punktualności, dostępności i częstotliwości przewozu na wybór środka transportu 	<ul style="list-style-type: none"> - zdefiniować pojęcie ładunku transportowego - rozróżnić cechy ładunków - klasyfikować ładunki ze względu na ich właściwości przewozowe - ocenić wrażliwość ładunków według różnych kryteriów (czasu trwania przewozu, oddziaływania energii mechanicznej, wilgoci, temperatury i światła, wchłaniania obcych zapachów) - obliczać podstawowe parametry przewozowe związane z eksploatacją środka transportu - uzasadnić wybór środka transportu - scharakteryzować wpływ czynników oraz rytmiczności, punktualności, dostępności i częstotliwości przewozu na wybór środka transportu - wskazać oznaczenia ładunku i środków transportu drogowego - dobrać technikę mocowania zależnie do ładunku - opisać sposoby zabezpieczenia ładunków w czasie transportu - klasyfikować ładunki transportowe - scharakteryzować poszczególne rodzaje ładunków transportowych klasyfikowanych według różnych kryteriów (naturalnej, technicznej i/lub ekonomicznej podatności, sposobów załadunku, wielkości ładunków) - wyjaśnić oznaczenia ładunków i środków transportu drogowego - przestrzegać zasad oznaczeń ładunków i środków transportu drogowego - wyjaśnić zależność bezpieczeństwa, wygody i czasu przewozu od wyboru środka transportu

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Jednostki ładunkowe	2	14) określa właściwości ładunków	1) charakteryzuje wpływ czynników oraz rytmiczności, punktualności, dostępności i częstotliwości przewozu na wybór środka transportu 2) oblicza podstawowe parametry przewozowe związane z eksploatacją środka transportu 3) analizuje zależność bezpieczeństwa, wygody i czasu przewozu od wyboru środka transportu	<ul style="list-style-type: none"> - zdefiniować pojęcie jednostki ładunkowej - opisać rodzaje jednostek ładunkowych - opisać zasady formowania jednostek ładunkowych - ocenić prawidłowość sformowania jednostki ładunkowej - dobierać techniki mocowania oraz zabezpieczenia ładunków w czasie transportu - przestrzegać zasad oznaczeń ładunku i środków transportu drogowego - scharakteryzować zasady formowania paletowych jednostek ładunkowych - scharakteryzować zasady formowania pakietowych jednostek ładunkowych - uzasadnić wybór środka transportu ze względu na właściwości ładunków - dokonać analizy zależności bezpieczeństwa, wygody i czasu przewozu od wybranego środka transportu drogowego - obliczyć przykładowe koszty transportu drogowego

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Ładunki niebezpieczne i ponadnormatywne	3	15) charakteryzuje sposoby transportowania towarów niebezpiecznych	<ol style="list-style-type: none"> 1) klasyfikuje przewożony ładunek do jednej z wydzielonych klas towarów niebezpiecznych 2) rozróżnia sposoby transportowania towarów niebezpiecznych w transporcie drogowym: przewóz przesyłki w sztukach, przewóz luzem bez opakowania, przewóz w cysternach 3) przygotowuje pojazd do transportu danej przesyłki niebezpiecznej oraz oznakowuje go w odpowiedni sposób 4) opisuje obowiązki kierowcy uczestniczącego w procesie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) 	<ul style="list-style-type: none"> - zdefiniować pojęcie ładunek niebezpieczny - zdefiniować pojęcie ładunek ponadnormatywny - scharakteryzować podstawowe zasady transportu ładunków niebezpiecznych - scharakteryzować podstawowe zasady transportu ładunków ponadnormatywnych - scharakteryzować zasady formowania paletowych jednostek ładunkowych - scharakteryzować zasady formowania pakietowych jednostek ładunkowych - dokonać klasyfikacji przewożonego ładunku do jednej z wydzielonych klas towarów niebezpiecznych - wymienić obowiązki kierowcy mechanika uczestniczącego w procesie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) - wskazać najlepszy sposób transportowania towarów niebezpiecznych powierzonych do przewozu w transporcie drogowym - opisać sposoby transportowania towarów niebezpiecznych: przewóz przesyłki w sztukach, przewóz luzem bez opakowania, przewóz w cysternach - wyjaśnić procedury bezpieczeństwa podczas transportu towarów niebezpiecznych (ADR) - opisać sposoby przewozu ładunków niebezpiecznych wraz z właściwą dokumentacją - wyjaśnić sposoby przyjęcia towarów niebezpiecznych do przewozu - wyjaśnić zdanie towarów niebezpiecznych po przewozie

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Rodzaje i funkcje opakowań transportowych	2	16) określa środki transportu do realizacji zadań	1) wymienia środki transportu ładunków do przewozu drogowego	<ul style="list-style-type: none"> - zdefiniować pojęcie opakowania transportowego - opisać poszczególne rodzaje opakowań transportowych - scharakteryzować funkcje opakowania transportowego - dobrać odpowiednie opakowanie do rodzaju ładunku lub potrzeb klienta - przestrzegać zasad oznaczeń ładunków i środków transportu drogowego
Oznaczanie ładunków i środków transportu	2	17) określa środki transportu do realizacji zadań	1) dobiera środki transportu drogowego w zależności od masy, objętości i rodzaju przewożonego ładunku	<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować zasady oznaczeń ładunków i środków transportu - rozróżnić znaki dotyczące przemieszczania ładunków w opakowaniu transportowym - rozróżnić znaki dotyczące przechowywania ładunków w opakowaniu transportowym - przestrzegać zasad oznaczeń ładunków i środków transportu - dobrać oznaczenie ładunku i środka transportu - uzasadnić wybór środka transportu ze względu na właściwości ładunków, bezpieczeństwo przewozu, czas przewozu i miejsce dostarczenia ładunku

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Przygotowywania ładunków do transportu	3	18) określa sposoby załadunku i rozładunku środka transportu	<ol style="list-style-type: none"> 1) dobiera sposób załadunku i rozładunku w zależności od rodzaju ładunku i środka transportu 2) wskazuje sposoby wykorzystywania podstawowych urządzeń transportowych przy pracach załadowczo-wyładowczych 3) stosuje środki transportu wewnętrznego podczas załadunku i rozładunku 4) przestrzega zasad ochrony środowiska przy przewozie ładunków 	<ul style="list-style-type: none"> - klasyfikować towary i ładunki ze względu na ich właściwości przewozowe - opisać pomocnicze środki formowania ładunków - opisać sposoby dobierania opakowania transportowego w zależności od rodzaju ładunku - opisać sposoby prowadzenia załadunku zależnie od ładunku przewożonego - opisać zasady bezpieczeństwa - opisać rodzaj, zakres i technologię czynności manipulacyjnych - podać sposoby zabezpieczenia ładunku - opisać przepisy prawa i zasady dotyczące przygotowania i zabezpieczenia ładunku w transporcie - dobierać techniki mocowania ładunku w czasie transportu - wskazać środki transportu wewnętrznego przydatne w trakcie załadunku i rozładunku - opisać wykorzystanie środków transportu wewnętrznego podczas załadunku i rozładunku - wyjaśnić harmonogram czynności manipulacyjnych oraz określić ich zakres - dobrać środki ochrony osobistej - przestrzegać zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska i ochrony przeciwpożarowej przy przewozie ładunków - dbać o bezpieczeństwo własne i innych podczas wykonywania czynności zawodowych

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Wpływ czynników na wybór środka transportu	2	19) określa właściwości ładunków	1) charakteryzuje wpływ czynników oraz rytmiczności, punktualności, dostępności i częstotliwości przewozu na wybór środka transportu 2) oblicza podstawowe parametry przewozowe związane z eksploatacją środka transportu 3) analizuje zależność bezpieczeństwa, wygody i czasu przewozu od wyboru środka transportu	<ul style="list-style-type: none"> - dokonać charakteryzacji czynników mających wpływ na wybór środka transportu - wyjaśnić definicje: rytmiczności, punktualności, dostępności i częstotliwości przewozu w kontekście wyboru środka transportu - charakteryzować wpływ czynników oraz rytmiczności, punktualności, dostępności i częstotliwości przewozu na wybór środka transportu - obliczyć podstawowe parametry przewozowe związane z eksploatacją środka transportu - obliczyć opłacalność przewozu - analizować zależność bezpieczeństwa, wygody i czasu przewozu od wyboru środka transportu - dobrać środek transportu najkorzystniejszy dla realizacji usługi transportowej - wybrać najkorzystniejszy wariant realizacji zlecenia transportowego - wybrać najkorzystniejszą/najbezpieczniejszą trasę dla realizacji zlecenia transportowego

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Organizacja przewozu materiałów niebezpiecznych	3	20) charakteryzuje sposoby transportowania towarów niebezpiecznych	1) przygotowuje pojazd do transportu danej przesyłki niebezpiecznej oraz oznakowuje go w odpowiedni sposób 2) opisuje obowiązki kierowcy uczestniczącego w procesie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) 3) przewozi wraz z ładunkiem odpowiednią dokumentację z nazwą i adresem nadawcy oraz odbiorcy, numerami UN (United Nations) wszystkich przewożonych ładunków, numerami nalepek, określeniem grupy pakowania, rodzaju i ilości towaru oraz dodatkowymi instrukcjami przewozu	<ul style="list-style-type: none"> - opisać prawidłowo zorganizowane stanowisko pracy kierowcy mechanika zgodnie z wymogami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska - wymienić klasy ładunków niebezpiecznych - rozróżnia oznaczenia poszczególnych rodzajów ładunków niebezpiecznych - przestrzegać zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska i ochrony przeciwpożarowej przy przewozie ładunków - opisać klasy ładunków niebezpiecznych - wyjaśnić oznaczenia poszczególnych rodzajów ładunków niebezpiecznych - opisać obowiązki kierowcy uczestniczącego w procesie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) - przygotować pojazd do transportu danej przesyłki niebezpiecznej oraz oznakowuje go w odpowiedni sposób - wymienić obowiązkowe ubezpieczenia komunikacyjne stosowane do danego środka transportu i rodzaju ładunku - wyjaśnić, jak przewozi się wraz z ładunkiem odpowiednią dokumentację z nazwą i adresem nadawcy oraz odbiorcy, numerami UN (United Nations) wszystkich przewożonych ładunków, numerami nalepek, określeniem grupy pakowania, rodzaju i ilości towaru oraz dodatkowymi instrukcjami przewozu

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Sposoby transportowania materiałów niebezpiecznych	3	21) charakteryzuje sposoby transportowania towarów niebezpiecznych	1) przygotowuje pojazd do transportu danej przesyłki niebezpiecznej oraz oznakowuje go w odpowiedni sposób 2) opisuje obowiązki kierowcy uczestniczącego w procesie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR)	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić sposoby transportowania materiałów niebezpiecznych - opisać sposoby transportowanie materiałów niebezpiecznych w transporcie drogowym - przestrzegać zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska i ochrony przeciwpożarowej przy przewozie ładunków - scharakteryzować metody transportu materiałów niebezpiecznych - scharakteryzować sposoby transportu materiałów niebezpiecznych
Dokumenty stosowane w transporcie drogowym materiałów niebezpiecznych	2	22) stosuje przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu	1) wskazuje dokumenty związane z użytkowaniem pojazdu 2) wykonuje obowiązki kierowcy związane z użytkowaniem środków transportu oraz urządzeń dodatkowych zgodnie ze wskazówkami i zaleceniami wydanymi przez producenta pojazdu	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić dokumenty towarzyszące przewozowi ładunków niebezpiecznych - opisać sposób wypełniania dokumentów przewozowych - wypełniać dokumenty towarzyszące przewozowi ładunków i materiałów niebezpiecznych - przygotować zestaw dokumentów towarzyszących przewozowi ładunków i materiałów niebezpiecznych w języku obcym zawodowym - udostępnić komplet dokumentów na żądanie uprawnionych osób/służb - przesłać korespondencję w jęz. obcym zawodowy dotyczącą transportu materiałów niebezpiecznych

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Odpowiedzialność stron biorących udział w transporcie materiałów niebezpiecznych	2	23) charakteryzuje sposoby transportowania towarów niebezpiecznych	1) przygotowuje pojazd do transportu danej przesyłki niebezpiecznej oraz oznakowuje go w odpowiedni sposób 2) opisuje obowiązki kierowcy uczestniczącego w procesie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR)	<ul style="list-style-type: none"> - opisać obowiązki uczestników transportu ładunków niebezpiecznych - wyjaśnić zakresy możliwej odpowiedzialności stron biorących udział w transporcie materiałów niebezpiecznych - wymienić dokumenty towarzyszące przewozowi ładunków niebezpiecznych - skompletować dokumenty niezbędne do wykonania przewozu materiałów niebezpiecznych przy przekraczaniu granic krajów poza strefą Schengen - opisać dokumenty niezbędne w transporcie materiałów niebezpiecznych - uzyskać i przekazać informacje i wyjaśnienia w języku obcym zawodowym
Dobranie odpowiedniego pojazdu do transportu materiałów niebezpiecznych	3	24) charakteryzuje sposoby transportowania towarów niebezpiecznych	1) klasyfikuje przewożony ładunek do jednej z wydzielonych klas towarów niebezpiecznych 2) rozróżnia sposoby transportowania towarów niebezpiecznych w transporcie drogowym: przewóz przesyłki w sztukach, przewóz luzem bez opakowania, przewóz w cysternach	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić zagrożenia wynikające z niedobrania odpowiedniego rodzaju pojazdu do przewozu przesyłki niebezpiecznej - opisać zasady doboru odpowiedniego pojazdu do rodzaju przewożonej przesyłki niebezpiecznej - wymienić elementy pojazdu, na które należy zwrócić uwagę w zależności od rodzaju przesyłki niebezpiecznej - udzielić pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego - wykorzystywać programy komputerowe wspomagające przewozy - wyszukać informacje na temat przepisów ADR - opisać obowiązki kierowcy uczestniczącego w procesie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) - wyjaśnia obowiązki przewozu wraz z ładunkiem odpowiedniej dokumentacji z nazwą i adresem nadawcy oraz odbiorcy, numerami UN (United Nations) wszystkich przewożonych ładunków, numerami nalepek, określeniem grupy pakowania,

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
				rodzaju i ilości towaru oraz dodatkowymi instrukcjami przewozu
Sposób oznakowania pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych	3	25) charakteryzuje sposoby transportowania towarów niebezpiecznych	1) przygotowuje pojazd do transportu danej przesyłki niebezpiecznej oraz oznakowuje go w odpowiedni sposób	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić sposoby oznakowania pojazdów przewożących materiały niebezpieczne - opisać rodzaje tablic, wymiary, barwy i wielkość - współdziałać z innymi osobami, realizując zadania językowe - scharakteryzować metody i sposoby oznakowywania pojazdów do przewozu materiałów niebezpiecznych - opisać sposób przygotowania pojazdu do transportu rzeczy niebezpiecznej - uzyskać i przekazać informacje oraz wyjaśnienia w języku obcym zawodowym
Dobór środków transportu do realizacji zadań	3	26) określa sposoby załadunku i rozładunku środka transportu	1) wymienia środki transportu ładunków do przewozu drogowego 2) dobiera środki transportu drogowego w zależności od masy, objętości i rodzaju przewożonego ładunku	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić rodzaje środków transportu drogowego - wymienić środki drogowe transportu drogowego towarowego - wymienić środki drogowe transportu drogowego osobowego - opisać sposoby doboru środka transportu drogowego adekwatnie do potrzeb - dobrać środki transportu drogowego do realizacji określonych zadań - określić kryteria doboru środków transportu do rodzaju przewozu - określić wymagania warunków przewozowych - podać warunki przewozu grup ładunku

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Środki transportu wewnętrznego	3	27) określa sposoby załadunku i rozładunku środka transportu	1) wskazuje sposoby wykorzystywania podstawowych urządzeń transportowych przy pracach załadowczo-wyładowczych 2) stosuje środki transportu wewnętrznego podczas załadunku i rozładunku	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić rodzaje środków transportu wewnętrznego - opisać środki manipulacji i transportu wewnętrznego - wymienić elementy transportu wewnętrznego - wymienić środki transportu wewnętrznego będące na wyposażeniu pojazdu - opisać wszystkie rodzaje środków transportu wewnętrznego - wyjaśnić działanie elementów transportu wewnętrznego - pracować w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania
Sposoby załadunku i rozładunku środka transportu	3	28) określa sposoby załadunku i rozładunku środka transportu	1) dobiera sposób załadunku i rozładunku w zależności od rodzaju ładunku i środka transportu 2) wskazuje sposoby wykorzystywania podstawowych urządzeń transportowych przy pracach załadowczo-wyładowczych 3) stosuje środki transportu wewnętrznego podczas załadunku i rozładunku 4) stosuje zasady prawidłowego rozmieszczenia i mocowania ładunków	<ul style="list-style-type: none"> - opisać sposób załadunku i rozładunku w zależności od rodzaju ładunku i środka transportu - wyjaśnić sposoby wykorzystywania podstawowych urządzeń transportowych przy pracach załadowczo-wyładowczych - opisać wykorzystanie środków transportu wewnętrznego podczas załadunku i rozładunku - przestrzegać zasad ochrony środowiska przy przewożeniu ładunków - utrzymywać ład i porządek na stanowisku pracy - analizować możliwości wykorzystywania podstawowych urządzeń transportowych przy pracach załadowczo-wyładowczych celem optymalizacji pracy - zilustrować zagrożenia występujące podczas załadunku i rozładunku - opisać zasady prawidłowego rozmieszczenia ładunków - opisać zasady prawidłowego mocowania ładunków - zilustrować sposoby właściwego rozmieszczenia i zamocowania ładunków - wskazać zagrożenia wynikające z niewłaściwego rozmieszczenia i zamocowania ładunków - ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Rola ubezpieczeń w transporcie drogowym	2	29) charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym	1) rozpoznaje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym 2) wymienia obowiązkowe ubezpieczenia komunikacyjne stosowane do danego środka transportu	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić rolę ubezpieczeń w transporcie drogowym - scharakteryzować rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym - określić ryzyko ubezpieczeniowe i jego rodzaje - wymienić obowiązkowe ubezpieczenia komunikacyjne stosowane do danego środka transportu - wymienić elementy umowy ubezpieczeniowej w transporcie drogowym - rozpoznać rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym - wskazać polisy ubezpieczeniowe pracowników - współdziałać z innymi osobami, realizując zadania językowe
Zasady ubezpieczenia ładunku	2	30) charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym	1) rozpoznaje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym 2) wymienia obowiązkowe ubezpieczenia komunikacyjne stosowane do danego środka transportu	<ul style="list-style-type: none"> - określić zasady ubezpieczenia ładunku - dobrać ubezpieczenie do rodzaju ładunku - wymienić warunki zawarcia ubezpieczenia cargo - dobrać możliwości ubezpieczenia ładunków w transporcie międzynarodowym - przeanalizować ofertę ubezpieczenia - dobrać zakres ochrony ubezpieczeniowej do rodzajów przewozu realizowanych w transporcie drogowym osób i ładunków - wybrać najkorzystniejszą ofertę ubezpieczeniową

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Urządzenia optymalizujące trasę przejazdu	3	31) stosuje urządzenia optymalizujące trasę przejazdu	1) rozróżnia urządzenia wspomagające określanie trasy przejazdu 2) wymienia rodzaje map drogowych 3) analizuje informacje potrzebne do wykonania danego rodzaju przewozu 4) posługuje się mapami drogowymi	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnić urządzenia wspomagające określanie trasy przejazdu - wymienić rodzaje map drogowych - posługiwać się mapami drogowymi - odczytać konieczne informacje potrzebne do wykonania danego rodzaju przewozu - wybierać za pomocą urządzeń optymalizujących trasę przejazdu - wykorzystać urządzenia wspomagające do określanie wybranej trasy przejazdu - analizować informacje potrzebne do wykonania danego rodzaju przewozu - identyfikować słowa klucze i internacjonalizmy
Programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych	4	32) stosuje urządzenia optymalizujące trasę przejazdu	1) rozróżnia urządzenia wspomagające określanie trasy przejazdu 2) wymienia rodzaje map drogowych 3) analizuje informacje potrzebne do wykonania danego rodzaju przewozu 4) posługuje się mapami drogowymi 5) dobiera za pomocą urządzeń optymalizujących trasę przejazdu	<ul style="list-style-type: none"> - posługiwać się podstawowymi pojęciami z zakresu technik informatycznych - wskazać programy komputerowe wspomagające przewozy, w tym w języku obcym zawodowym - stosować programy komputerowe do wspomagania operacji transportowych - wskazać techniki komputerowe służące do gromadzenia informacji o przewozie oraz prowadzenia dokumentacji przewozowej - opisać możliwości wykorzystanie sieci Internet do planowania i realizacji zadań transportowych, w tym zmiany planów z powodów nieprzewidzianych trudności, zmian oczekiwań kontrahentów, awarii pojazdu, optymalizacji kosztów/realizacji potencjalnych zadań dodatkowych - opisać wykorzystanie wybranych dostępnych aplikacji i narzędzi komputerowych

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
				<ul style="list-style-type: none"> - opisywać przedmioty, działania i zjawiska oraz narzędzia pracy związane z czynnościami zawodowymi w języku obcym zawodowym - wykorzystać techniki komputerowe do gromadzenia informacji o przewozie oraz prowadzenia dokumentacji przewozowej - wykorzystywać programy komputerowe wspomagające przewozy - zainstalować aplikację/program przydatny w planowaniu i realizacji zadań transportowych - wykorzystać język obcy zawodowy do pracy z wykorzystaniem programów komputerowych - wyjaśnić znacznie przestrzegania zasad ochrony środowiska przy przewozie ładunków
Normalizacja krajowa i międzynarodowa	3	33) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań przewozowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) podaje definicje i cechy normy	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić cele normalizacji krajowej - podać definicje normy - opisać cechy normy - wskazać miejsca znajdowania się norm w środkach transportu drogowego - wyjaśnić cele normalizacji krajowej - wskazać procedury oceny zgodności - uzasadnić potrzebę stosowania procedur w transporcie drogowym - wyjaśnić potrzebę tworzenia definicji i cech norm

Tematy zajęć	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika: Słuchacz/uczestnik potrafi:
Normy i procedury obowiązujące podczas transportu rzeczy	3	34) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań przewozowych	1) rozróżnia oznaczenie normy krajowej i normy międzynarodowej, w tym norm europejskich 2) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżniać oznaczenie normy krajowej i normy międzynarodowej, w tym norm europejskich - podać źródła informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności - odczytać wybrane normy stosowane w środkach transportu drogowego - dokonać przeliczeń z norm polskich na inne normy - wyjaśnić oznaczenie normy krajowej i normy międzynarodowej, - korzystać ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności - wyszukać bazy danych zawierające normy - wykorzystać bazy danych norm do realizacji przewozu
Razem	90			

Z uwagi na ograniczoną ilość miejsca w tabeli zawierającej materiał nauczania z uwzględnieniem efektów kształcenia oraz kryteriów weryfikacji wpisano wiodące dla danego tematu efekty kształcenia i kryteria weryfikacji. Osoby prowadzące wszystkie obowiązkowe zajęcia edukacyjne powinny stwarzać uczestnikom kursu warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych. W tabeli podano przykładowe zapisy.

Treści ujęte w programie nauczania tego przedmiotu są możliwe do zrealizowania w wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Program opracowano dla stacjonarnej formy kształcenia.

4.1.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Przygotowanie do wykonywania zadań zawodowych kierowcy mechanika wymaga od uczącego się:

- poznania aktualnych przepisów prawnych obowiązujących w transporcie drogowym,
- kształtowanie u słuchaczy nawyku analizowania prawa i wyszukiwania aktualnych jego aktów,
- poznanie i stosowanie wiadomości o rodzajach gałęzi transportowych,
- kształtowanie wiadomości dotyczących towarów i ładunków oraz sposobach ich transportu,
- poznanie charakterystyk środków transportu wewnętrznego,
- umiejętności dokonania ubezpieczeń w transporcie drogowym adekwatnie do potrzeb,

- zastosowanie urządzeń optymalizujących trasę przejazdu,
- wykorzystanie programów komputerowych wspomagających wykonywanie zadań zawodowych,
- umiejętność odszukania i zastosowania właściwych norm i procedur,
- opanowania wiedzy w zakresie podstaw transportu drogowego,
- przygotowanie do efektywnego wykorzystania uzyskanej wiedzy w praktyce,
- kształtowanie motywacji wewnętrznej,
- odkrywania predyspozycji zawodowych.

W przedmiocie *Transport drogowy – wiadomości podstawowe* stosowane metody powinny zapewnić osiągnięcie celów zaplanowanych w procesie edukacji oraz przygotowanie uczestników kursu do pracy w zawodzie kierowca mechanik, jednocześnie w Podstawie Programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie kwalifikacji TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego wyodrębnionej w zawodzie Technik transportu drogowego 311927 pod tabelą „Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie” znajduje się zapis dotyczący jednostki efektów kształcenia TDR.01.2 Podstawy transportu drogowego o treści: (cyt.): „*Wskazana jednostka efektów kształcenia nie jest powtarzana w przypadku, gdy kształcenie zawodowe odbywa się w szkole prowadzącej kształcenie w tym zawodzie.*”

Propozycje metod nauczania

Współcześnie dydaktyka akcentuje potrzebę wielostronnego, holistycznego kształcenia. Jednostronne stosowanie nawet nowoczesnych metod nie zapewnia dobrych wyników uczenia się. O doborze metod decydują cele zajęć oraz poziom intelektualny słuchaczy/uczestników i predyspozycje uczącego.

Dla przedmiotu *Transport drogowy – wiadomości podstawowe* proponuje się stosować zróżnicowane metody, dobrane do potrzeb i możliwości słuchaczy, umożliwiające opanowanie wymagań programowych. Metody dotyczą kształcenia w formie stacjonarnej. Zaleca się stosowanie następujących metod:

- wykład informacyjny
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów
- aplikacje internetowe (Quizizz, Quizlet, Kahoot, Learning App)
- udział w prelekcjach i spotkaniach z pracownikami branży transportowej
- metoda tekstu przewodniego
- samodzielne wyszukiwanie informacji
- analiza dokumentacji (w tym: wyszukiwanie i odczytywanie norm)

- analiza przepisów prawa
- mikronauczanie
- metoda przypadków
- metoda projektu edukacyjnego
- symulacja czynności zawodowych
- symulacja właściwych zachowań zawodowych
- pokaz z objaśnieniem/ z instruktążem.

Obudowa dydaktyczna

Pracownia do realizacji jednostki efektów kształcenia TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego, zawarta w kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego, powinna być wyposażona między innymi w:

- stanowisko komputerowe dla prowadzącego zajęcia podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z urządzeniem wielofunkcyjnym oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą interaktywną lub monitorem interaktywnym,
- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego słuchacza) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, oprogramowaniem umożliwiającym korzystanie z przepisów prawa dotyczących transportu drogowego, różnego rodzaju norm i przepisów celnych, oprogramowaniem wspomagającym realizację zadań transportowych oraz oprogramowaniem do wyznaczania tras i ich optymalizacji,
- plansze, foliogramy, prezentacje, filmy dydaktyczne przedstawiające normy i standardy przewożonych ładunków,
- opakowania transportowe, przekroje środków transportu drogowego wzory znakowania opakowań ładunków i urządzeń transportu, zasady ładowania i przewozu towarów – w tym ładunków niebezpiecznych, wzory dokumentów przewozowych,
- normy transportowe,
- normy techniczne i branżowe, katalogi fabryczne oraz poradniki adekwatne do podstaw transportu drogowego,
- zestaw przepisów prawa dotyczących transportu drogowego,
- filmy dydaktyczne przedstawiające eksploatację środków transportu drogowego, instrukcje obsługi środków transportu drogowego,
- dokumentacje techniczno-eksploatacyjne środków transportu drogowego,
- modele środków transportu drogowego oraz ich podzespołów,
- urządzenia komunikacji przewodowej i bezprzewodowej, takie jak: telefon, radiotelefon, CB-radio (citizens' band radio),

- mapy drogowe w wersji standardowej (papierowej) i elektronicznej,
- elektroniczny system nawigacji satelitarnej,
- symulatory tachografów,
- zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, pakiety edukacyjne dla słuchaczy, teksty przewodnie, karty pracy dla uczestników,
- czasopisma branżowe,
- katalogi środków transportu drogowego, filmy i prezentacje multimedialne związane z transportem,
- przenośny zestaw pierwszej pomocy oraz procedury udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone w pracowni/sali z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy, np. praca w parach/grupach. Zajęcia powinny być prowadzone w grupie nieprzekraczającej ilości osób zgodnej z właściwymi przepisami prawa, z wykorzystaniem pracy indywidualnej i grupowej uczących się (np. w zespołach 3 do 5 osób).

W trakcie prac ze słuchaczami należy pozostawiać im dodatkowy czas na własne prace związane z realizowanymi celami kształcenia. Dodatkowy czas można poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb.

W ramach przedmiotu podmiot realizujący kwalifikacyjny kurs zawodowy powinien współpracować z pracodawcami. Można organizować wycieczki dydaktyczne, wizyty zawodoznawcze oraz zapraszać przedstawicieli branży transportowej do udziału w prelekcjach i spotkaniach ze słuchaczami/uczestnikami.

Podczas kształcenia z wykorzystaniem metod i technik na odległość warto wykorzystać w procesie edukacji wszelkie dostępne środki komunikacji, które nie wymagają osobistego kontaktu słuchacza/uczestnika z prowadzącym zajęcia, a także możliwość skorzystania z materiałów edukacyjnych wskazanych przez prowadzącego.

Zajęcia należy prowadzić najczęściej metodą ćwiczeń praktycznych oraz stosując metody aktywizujące słuchaczy. W trakcie prac ze słuchaczami należy pozostawiać im dodatkowy czas na własne prace związane z realizowanymi celami kształcenia. Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, że uczestnik kursu potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać, jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć również poprzez doświadczane niepowodzenia/porażki.

4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie wykonanych ćwiczeń. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

W celu sprawdzenia osiągnięć edukacyjnych słuchacza proponuje się zastosować:

- karty obserwacji w trakcie wykonywanych ćwiczeń praktycznych, w ocenie należy uwzględnić następujące kryteria merytoryczne oraz ogólne: dokładność wykonanych czynności, samoocenę, czas wykonania zadania.
- test praktyczny z kryteriami oceny zawartymi w karcie obserwacji
- aplikacje internetowe (Quizizz, Quizlet, Kahoot, Learning App).

Ewaluacja pracy i osiąganych rezultatów ma na celu doskonalenie stosowanych metod w celu osiągnięcia założonych celów edukacyjnych.

Do pozyskania danych od uczestników Kursu można zastosować testy oraz kwestionariusze ankietowe, np.:

- test pisemny dla uczestników (można wykonać także online),
- kwestionariusz ankietowy skierowany do uczestników (mający na celu doskonalenie procesu kształcenia i osiągnięcia celów zawartych w programie), może on być wykonany w formie elektronicznej i przekazany poprzez sieć Internet.

Ewaluację wstępną (ex – ante) przed rozpoczęciem zajęć np. za pomocą kwestionariuszy ankiet badawczych zamieszczonych w sieci diagnozując stan wiedzy uczestników kursu, następnie poprzez monitoring i systematyczne badanie osiągnięć weryfikujemy wiedzę uczestników na zakończenie szkolenia uzyskując wskaźnik przyrostu wiedzy u każdego z uczestników oraz całej grupy (badanie ex – post).

W ocenie rezultatów procesu dydaktycznego należy zastosować metody ilościowe – ilu uczestników uzyska wyniki testu pisemnego powyżej 50% oraz ilu z nich uzyska wynik testu praktycznego powyżej 75%. Metody jakościowe pozwolą zbadać osiąganie kwalifikacji przez uczących się w zawodzie oraz ocenę stopnia korelacji celów i treści programu nauczania.

Ponadto strategia przeprowadzanej ewaluacji będzie polegała na analizie danych, którymi są oceny zdobywane przez słuchaczy z wykonanych ćwiczeń, odpowiedzi i testów zaliczeniowych. Zebrane dane mogą zostać poddane analizie ilościowej i jakościowej przy użyciu narzędzi statystyki matematycznej. Uzyskane wyniki pozwolą na określenie, które zagadnienia sprawiają uczestnikom kursu problemy. W miarę dostrzegania trudności należy zindywidualizować proces nauczania oraz wskazać dodatkowe możliwości poprawy osiąganych wyników. Spowoduje to podwyższenie, jakości kształcenia i znacząco wpłynie na indywidualne wyniki uzyskiwane przez uczestnikom kursu na egzaminie zewnętrznym. Dodatkowo, w trakcie realizacji procesu kształcenia, ze względu na szybkość zmian techniczno – technologicznych w branży, ewaluacji będzie podlegać również materiał przekazywany. W trakcie edukacji można zastosować metody monograficzne, badając zarówno proces rozwoju grupy, jak i wzrost poziomu wiedzy i kompetencji. Jednocześnie metodę tę można zastosować do wskazania na konieczność stałego doskonalenia się z uwagi na zmienność i ciągły rozwój branży transportu drogowego.

Osoby prowadzące zajęcia na Kursie mogą ponadto w dowolnym momencie wykorzystać metody sondażu diagnostycznego polegającą na zbieraniu i analizowaniu zjawisk występujących w otoczeniu projektu, powstawania i rozwoju, tendencji tych zjawisk (w szczególności rozwoju branży transportu drogowego), a także stanów świadomości, opinii, poglądów interesariuszy kursu oraz kształtowaniu ich pozytywnego nastawienia do całościowego rozwoju uczestników Kursu.

Ewaluacja znacząco wpłynie na sylwetkę absolwenta kursu i pozwoli mu odnaleźć się na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy.

5. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych

Tabela 6. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego			
1) określa czynniki kształtujące planowanie przebiegu procesu transportowego (ek.)	1) analizuje informacje potrzebne do wykonania procesu transportowego 2) opracowuje schemat planowania procesu transportowego 3) stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony środowiska w transporcie	<ul style="list-style-type: none"> wykład informacyjny dyskusja dydaktyczna burza mózgów metoda tekstu przewodniego samodzielne wyszukiwanie informacji analiza dokumentacji (w tym: wyszukiwanie i odczytywanie norm) analiza przepisów prawa mikronauczanie metoda przypadków metoda projektu edukacyjnego symulacja czynności zawodowych symulacja właściwych zachowań zawodowych pokaz z objaśnieniem/ z instruktażem 	W czasie realizacji programu nauczania podczas trwania Kursu
2) stosuje przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy (ek.)	1) stosuje normy czasu pracy kierowcy oraz czasu jazdy i odpoczynków 2) stosuje zasady rejestracji oraz dokumentacji czasu pracy kierowcy, w tym czasu jazdy i odpoczynków 3) odczytuje zapisy urządzeń rejestrujących czas pracy kierowcy, w tym czas jazdy i odpoczynków		

Inna koncepcja ewaluacji – Model *action research*.

Model ten stwarza autentyczne możliwości badawcze osobom prowadzącym zajęcia na kursie.

W modelu *action research* składniki, a zarazem etapy myślenia ewaluacyjnego to: opis, ocena, podjęcie decyzji i próba wpłynięcia na bieg zjawisk. Projekt ewaluacyjny typu *action research* jest z istoty spiralny, składa się z wielu cykli powtarzających się na coraz wyższych piętrach w postaci czterech faz:

1. faza I – planowanie pracy,
2. faza II – realizacja planu, działanie,

3. faza III – obserwacja działania,

4. faza IV – refleksja.

Efektem wcześniejszego cyklu jest przeformułowanie fazy planowania w następnym cyklu, w którym wprowadza się modyfikację opracowaną na podstawie refleksji nad przebiegiem poprzedniego cyklu. Stosuje się taki model ewaluacji wówczas, gdy prowadzi go instytucja, która opracowała i wdraża nowy program, jest więc zainteresowana kilkakrotnym przetestowaniem go, a jednocześnie wprowadzaniem kolejnych ulepszeń.

Strategia przeprowadzanej ewaluacji będzie polegała na analizie danych, którymi są oceny zdobywane przez uczestników z wykonanych ćwiczeń, odpowiedzi i testów zaliczeniowych. Zebrane dane mogą zostać poddane analizie ilościowej i jakościowej przy użyciu narzędzi statystyki matematycznej. Uzyskane wyniki pozwolą na określenie, które zagadnienia sprawiają słuchaczom problemy. W miarę dostrzegania trudności należy zindywidualizować proces nauczania oraz wskazać dodatkowe możliwości poprawy osiąganych wyników. Spowoduje to podwyższenie jakości kształcenia i znacząco wpłynie na indywidualne wyniki uzyskiwane przez uczestników na egzaminie zewnętrznym. Dodatkowo, w trakcie realizacji procesu kształcenia, ze względu na szybkość zmian techniczno – technologicznych w branży, ewaluacji będzie podlegać również materiał przekazywany. Ewaluacja znacząco wpłynie na sylwetkę absolwenta kursu i pozwoli mu odnaleźć się na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy.

Podczas realizacji procesu ewaluacji przedmiotu o charakterze teoretycznym zaleca się stosowanie głównie metod jakościowych (wywiad, obserwacja) oraz ilościowych (ankiety)². W trakcie badań ewaluacyjnych powinno się zastosować wiele metod badawczych, w tym na przykład:

- ankieta - kwestionariusz ankiety,
- obserwacja – arkusz obserwacji,
- wywiad, rozmowa – lista pytań,
- analiza dokumentów – arkusz informacyjny, dyspozycje do analizy dokumentów,
- pomiar dydaktyczny – sprawdzian, test,
- techniki wywiadu zogniskowanego,
- techniki gry symulacyjnej,
- metodę indywidualnych przypadków³.

W przypadku przedmiotu zawodowego jedną z ważnych metod jest samoocena prowadzącego zajęcia, który powinien też dokonać weryfikacji i oceny oraz przydatności posiadanych materiałów dydaktycznych oraz ogólnego wyposażenia pracowni przedmiotowej, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju i postępu technologicznego oraz zmian w regulacjach prawnych odnoszących się do transportu drogowego i zawodu kierowcy mechanika. Ewaluacji powinny również podlegać zagadnienia ujęte

² Jak być jeszcze lepszym? Ewaluacja w edukacji, Praca pod red. Grzegorza Mazurkiewicza, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2012.

³ Podręcznik ewaluacji efektów projektów infrastrukturalnych Czy Twój projekt przyniósł oczekiwane korzyści? Krajowa Jednostka Oceny Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Warszawa, Marzec 2009.

w sprawdzianach pisemnych oraz testach osiągnięć szkolnych. Ewaluacji powinny podlegać także sposoby pracy i osiągnięcia, które można także uzyskać w trybie kształcenia online, wykorzystując metody i formy kształcenia zdalnego oraz właściwe środki techniczne, w przypadku ich wykorzystania. W obliczu bardzo dynamicznie zmieniającej się branży transportu samochodowego, ewaluacja poprzez samoocenę jest niezbędna do późniejszej oceny stanu aktualności wiedzy przekazywanej uczestnikom kursu.

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Uwaga: zestawienie literatury i zasobów dla całego kursu kwalifikacyjnego dla kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego dla zawodu kierowca mechanik 832201, tak by uczestnicy KUZ mogli zapoznawać się z dostępnymi zasobami. Jednocześnie podkreśleniem zaznaczono wybrane materiały przydatne dla kursu umiejętności zawodowych jednostki efektów kształcenia TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego.

6.1. Wykaz literatury

- 1) Ciborski P., *Czas pracy kierowców*, Wydawnictwo Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk 2012.
- 2) Collins B., *Jak prowadzić*, Wydawnictwo Insignis, 2015.
- 3) Dąbrowski M., Kowalczyk S., Trawiński G. *Diagnostyka pojazdów samochodowych. Podręcznik do nauki zawodu technik pojazdów samochodowych*. Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, 2020.
- 4) Dyga G., Trawiński G., *Naprawa układów elektrycznych i elektronicznych pojazdów samochodowych*, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, 2019.
- 5) Frankowski D., Moszczyński S., *Techniki kierowania pojazdami mechanicznymi. Podręcznik do nauki zawodów technik pojazdów samochodowych i mechanik pojazdów samochodowych*, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, 2017.
- 6) Frankowski P., *Jeździć szybko!*, Wydawnictwo Galaktyka, 2011.
- 7) Gabryelewicz M., *Podwozia i nadwozia pojazdów samochodowych. Podstawy budowy, diagnozowania i naprawy*, Wydawnictwo Komunikacji i Łączności, Warszawa 2015.
- 8) Gębiś P., *Niezbędnik Diagnosty SKP*, wydawca: Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich Ośrodek Rzeczoznawstwa i Szkoleń SIMP – AUTOMEX, Tarnów 2013.
- 9) Günther H., *Diagnozowanie silników wysokoprężnych*, Wydawnictwo. Komunikacji i Łączności, Wydanie: 5/2018 dodruk.
- 10) Jak być jeszcze lepszym? Ewaluacja w edukacji, Praca pod red. Grzegorza Mazurkiewicza, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2012.
- 11) Kacperczyk R., *Środki transportu*, Część 1, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2016.
- 12) Kacperczyk R., *Środki transportu*, Część 2, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2014.
- 13) Kacperczyk R., *Transport i spedycja*, Część 1: Transport, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2009.
- 14) Kacperczyk R. *Środki transportu*, Część 1 i 2, Wydawnictwo Difin, 2014.
- 15) *Kompendium wiedzy praktycznej tom I, II, III*, Systherm Serwis, Poznań 2010.

- 16) Kowalczyk S., *Nadzorowanie obsługi pojazdów samochodowych. Kwalifikacja M.42.2. Podręcznik do nauki zawodu technik pojazdów samochodowych*, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, 2015.
- 17) Krupa A. *Podstawy transportu*, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, 2017.
- 18) Kubiak P., Zalewski M., *Budowa diagnostyki pojazdów samochodowych*, Wydawnictwo Komunikacji i Łączności WKŁ., 2013.
- 19) Kowalczyk S., *Organizowanie obsługi pojazdów samochodowych. Kwalifikacja M.42.1. Podręcznik do nauki zawodu technik pojazdów samochodowych*, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, 2014.
- 20) Madeja B. (red): *Certyfikat kompetencji zawodowych – podręcznik dla przewoźnika*, ATP Sp. z o.o., Warszawa 2008.
- 21) Madeja B. (red): *Podręcznik kierowcy zawodowego*, ATP Sp. z o.o., Warszawa 2007.
- 22) Orzełowski S., Kowalczyk S., *Naprawa pojazdów samochodowych. Podręcznik do nauki zawodu technik pojazdów samochodowych*, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, 2016.
- 23) Papuga M., Papuga Z., Czyżewski A., *Prawo jazdy dla każdego. Kategoria C*, Agencja wydawnicza Liwona 2017.
- 24) *Podręcznik ewaluacji efektów projektów infrastrukturalnych Czy Twój projekt przyniósł oczekiwane korzyści?* Krajowa Jednostka Oceny Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Warszawa, Marzec 2009.
- 25) Prochowski L., Żuchowski A., *Technika transportu ładunków*, wyd. Komunikacji i Łączności, 2016.
- 26) Próchniewicz H, *Kierowca doskonały B E-podręcznik +CD*, Grupa Image, 2017.
- 27) Rydzkowski W., Wojewódzka-Król K., *Transport*. Wydawnictwo naukowe PAN, Warszawa 2007.
- 28) Sarna R., Sarna K. *Język angielski zawodowy w branży samochodowej i mechanicznej. Zeszyt ćwiczeń*, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, 2018
- 29) Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego I Komitetu REGIONÓW dotyczące wykonania dyrektywy 2003/59/WE w sprawie wstępnej kwalifikacji i okresowego szkolenia kierowców niektórych pojazdów drogowych do przewozu rzeczy lub osób, Komisja Europejska Bruksela, dnia 12.07.2012 r. COM (2012) 385 final.
- 30) Starkowski D., Bieńczak K., Zwierzycki W., *Samochodowy transport krajowy i międzynarodowy. Kompendium wiedzy praktycznej, t. I.; Zabezpieczenia ładunków oraz zagadnienia techniczno-eksploatacyjne w transporcie drogowym*, Wydawnictwo Systherm, Poznań 2012.
- 31) Starkowski D., Bieńczak K., Zwierzycki W., *Samochodowy transport krajowy i międzynarodowy. Kompendium wiedzy praktycznej, t. II: Przepisy prawne*, Wydawnictwo Systherm, Poznań 2009.
- 32) Starkowski D., Bieńczak K., Zwierzycki W., *Samochodowy transport krajowy i międzynarodowy. Kompendium wiedzy praktycznej. t. III: Środowisko pracy kierowcy. Logistyka*, Wydawnictwo. Systherm, Poznań 2010.

- 33) Starkowski D., Bieńczyk K., Zwierzycki W., *Samochodowy transport krajowy i międzynarodowy. Kompendium wiedzy praktycznej. t. IV: Przepisy w transporcie drogowym*, Wydawnictwo Systherm, Poznań 2014.
- 34) Starkowski D., Bieńczyk K., Zwierzycki W., *Samochodowy transport krajowy i międzynarodowy. Kompendium wiedzy praktycznej, t. V: Transport kołowo-drogowy*, Wydawnictwo Systherm, Poznań 2014.
- 35) Szczęch K., Bukala W., *Bezpieczeństwo i higiena pracy. Podręcznik do kształcenia zawodowego*, wyd.3, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2016.
- 36) Szczęch K., Bukala W. *Bezpieczeństwo i higiena pracy. Podręcznik do kształcenia zawodowego*, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, 2019
- 37) Talarczyk T., *Technika i taktyka jazdy samochodem*, Agencja wydawnicza Liwona, 2017.
- 38) Zając P., *Silniki pojazdów samochodowych. Podstawy budowy, diagnozowania i naprawy*, Wydawnictwo Komunikacji i Łączności, Warszawa 2015.
- 39) Zasada S., *Szybkość bezpieczna. Rajdy świata*, Wydawnictwo Moto-Press, 2006.

Czasopisma branżowe:

- 1) Czasopismo „Auto Moto Magazyn Zmotoryzowanych”, Ringier Axel Springier.
- 2) Czasopismo branżowe „Motor”, Bauer.
- 3) Czasopismo branżowe „Polski Traker Bus”, Firma Wydawniczo-Handlowo-Usługowa BBZ.
- 4) Czasopismo „MOTOR” tygodnik, Polski Związek Motorowy.
- 5) Polska Gazeta Transportowa, Polskie Wydawnictwo Transportowe Sp. z o.o., Warszawa.
- 6) Polski Traker Bus, Firma Wydawniczo-Handlowo-Usługowa BBZ, Niepołomice.
- 7) Polski Traker, Firma Wydawniczo-Handlowo-Usługowa BBZ, Niepołomice.
- 8) Samochody specjalne, Oficyna wydawnicza Mazur, Byków.
- 9) Transport i spedycja, Forum Media Polska Sp. z o.o, Poznań.

Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych/zasoby w sieci (dostęp 2021.01. 05)

- 1) <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/bfab1064-389e-4946-99b1-5f9a804efecf/language-pl>
- 2) <https://www.infor.pl/akt-prawny/EOL.2003.226.0000040,dyrektywa-200359we-parlamentu-europejskiego-i-rady-w-sprawie-wstepnej-kwalifikacji-i-okresowego-szkolenia.html>
- 3) https://ec.europa.eu/transport/road_safety/topics/serious_injuries_pl
- 4) <https://www.prawodrogowe.pl/>

- 5) <https://prawonadrodze.org.pl/>
- 6) <http://smarkkursyszkolenia.pl/szkolenia-transport-logistyka-adr>
- 7) <http://www.kursprawojazdy.pl/nauka.html>
- 8) <https://www.prawko-kwartnik.info/program-szkolenia-prawo-jazdy.html>
- 9) <http://magazyn-tis.pl/>
- 10) <https://gitd.gov.pl/>
- 11) <https://gitd.gov.pl/dla-kierowcow/porady/podstawowe-definicje/>
- 12) https://mfiles.pl/pl/index.php/Infrastruktura_magazynowa_i_manipulacyjna
- 13) <http://www.ckzkk.pl/gallery/file/kierowca%20mechanik.pdf>
- 14) <https://kadry.infor.pl/bhp/wypadki-w-pracy/264718,Jakie-sa-rodzaje-wypadkow-przy-pracy.html>
- 15) <http://word.elblag.pl/>
- 16) https://www.youtube.com/watch?v=pv_ABrUvIJg
- 17) <https://m.ciop.pl/>
- 18) https://m.ciop.pl/CIOPPortalWAR/appmanager/ciop/mobi?_nfpb=true&_pageLabel=P4180015671496742791029&html_tresc_root_id=300006580&html_tresc_id=300006617&html_klucz=300006222&html_klucz_spis=
- 19) <http://archiwum.ciop.pl/12901.html>
- 20) <http://archiwum.ciop.pl/6061.html>
- 21) http://www.wzieu.pl/files/mat_dydyldun/Podatnosc_transportowa_ladunkow.pdf
- 22) https://www.put.poznan.pl/cards/2012_2013/Wydzia%C5%82%20In%C5%BCynierii%20Transportu/Transport/stacjonarne/studia%20pierwszego%20stopnia/Logistyka%20transportu/6/Eksploatacja%20%C5%9Brodk%C3%B3w%20transportu%20i%20magazyn%20.pdf
- 23) <https://static.epodreczniki.pl/portal/f/res/Ri8sMyodSr6F4/1/1RsVnK6Af058mQkvDzx9T3p9QS1SxkvR/Poradnik.pdf>
- 24) https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/arkusze_2017/pisemna/au_04_2020_01_SG_kolor.pdf
- 25) https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/arkusze_2017/praktyczna/au_69_2020_01_01_SG.pdf
- 26) https://www.youtube.com/watch?v=KBpIO_2BF6g

- 27) <http://www.perfekt-szkolenia.pl/index.php?id=11>
- 28) <https://www.testy.egzaminzawodowy.info/kierowca-mechanik>
- 29) http://www.wzieu.pl/files/mat_dyd/ladun/Podatnosc_transportowa_ladunkow.pdf
- 30) <http://smarkkursyszkolenia.pl/szkolenia-transport-logistyka-adr>
- 31) http://refernet.ibe.edu.pl/images/Publikacje/Spotlight_on_VET_PL_2019_final.pdf
- 32) <https://autokult.pl/28178,jakie-sluzby-moga-kontrolowac-kierowcow>
- 33) <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/prawo-o-ruchu-drogowym-16798732>

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Pracownia do realizacji jednostki efektów kształcenia TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego powinna być wyposażona między innymi w:

- stanowisko komputerowe dla prowadzącego zajęcia podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z urządzeniem wielofunkcyjnym oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą interaktywną lub monitorem interaktywnym,
- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego słuchacza) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, oprogramowaniem umożliwiającym korzystanie z przepisów prawa dotyczących transportu drogowego, różnego rodzaju norm i przepisów celnych, oprogramowaniem wspomagającym realizację zadań transportowych oraz oprogramowaniem do wyznaczania tras i ich optymalizacji,
- plansze, foliogramy, prezentacje, filmy dydaktyczne przedstawiające normy i standardy przewożonych ładunków,
- opakowania transportowe, przekroje środków transportu drogowego wzory znakowania opakowań ładunków i urządzeń transportu, zasady ładowania i przewozu towarów, wzory dokumentów przewozowych,
- normy transportowe,
- zestaw przepisów prawa dotyczących transportu drogowego,
- filmy dydaktyczne przedstawiające eksploatację środków transportu drogowego,
- urządzenia komunikacji przewodowej i bezprzewodowej, takie jak: telefon, radiotelefon, CB-radio (citizens' band radio),
- mapy drogowe,
- elektroniczny system nawigacji satelitarnej,
- symulatory tachografów,
- zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, pakiety edukacyjne dla słuchaczy, teksty przewodnie, karty pracy dla uczestników,

- czasopisma branżowe,
- katalogi środków transportu drogowego, filmy i prezentacje multimedialne związane z transportem,
- przenośny zestaw pierwszej pomocy oraz procedury udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Zdaniem Partnera Społecznego oraz Autora tegoż Programu instytucja organizująca i realizująca kwalifikacyjny kurs zawodowy dla kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego wyodrębnionej dla zawodu kierowca mechanik (branża transportu drogowego TDR) powinna elastycznie i adekwatnie wykorzystać powyższe wskazania przy projektowaniu KKZ i KUZ oraz ich prowadzeniu, tak by zrealizować wszystkie cele kursu oraz w pełni przygotować uczestników – absolwentów do zdania egzaminów i podjęcia pracy oraz dalszego rozwoju zawodowego i osobistego.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Sposobem zaliczenia w czasie trwania kursu jest przystąpienie i zdanie egzaminów wewnętrznych z części teoretycznej i praktycznej (np. opracowanie tras i sposobów transportu – realizacji usługi transportowej z wykorzystaniem właściwych narzędzi i pomocy).

Ostateczny sposób zaliczenia Kursu jest ustalany każdorazowo przez Organizatora kursu. Proponuje się, by egzaminy te były jak najbardziej zbliżone do egzaminów zewnętrznych, które uczestnik Kursu będzie mógł zdawać po zakończeniu całego kwalifikacyjnego kursu zawodowego.

Część praktyczna egzaminu wewnętrznego może być przeprowadzana w formie zadania praktycznego i polegać na wykonaniu przez zdającego zadania egzaminacyjnego zawartego w arkuszu egzaminacyjnym na stanowisku egzaminacyjnym (adekwatnie jak egzaminu zewnętrznego). Część praktyczna egzaminu wewnętrznego (strukturalnie przypominająca egzamin zewnętrzny) może być przeprowadzana według modelu (formy):

- a) wk (wykonanie przy komputerze) – gdy rezultatem końcowym jest wyrób lub usługa, uzyskana z wykorzystaniem komputera,
- b) d (dokumentacja) – gdy jedynym rezultatem końcowym jest dokumentacja,
- c) dk (dokumentacja przy komputerze) – gdy jedynym rezultatem końcowym jest dokumentacja uzyskana z wykorzystaniem komputera.

Uczestnik Kursu musi uzyskać minimum zaliczeniowe z każdej jednostki efektów kształcenia. Progi zdawalności ustala Organizator programu kursu, muszą one być adekwatne do wymogów egzaminów zewnętrznych, prowadzonych przez upoważnione instytucje/ośrodki (w tym: Centralna Komisja Egzaminacyjna wskazująca progi zdawalności wymagane dla kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego czy Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego uprawniony do przeprowadzania egzaminów na prawo jazdy kat. B, C).

Ostatecznym potwierdzeniem jest uzyskanie przez Uczestnika zaświadczenia o ukończeniu Kursu dla tej jednostki efektów kształcenia – TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego i możliwość kontynuowania nauki i rozwoju na pozostałych JEK niezbędnych do zdobycia certyfikatu kwalifikacji zawodowej dla kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego oraz (w przypadku przystąpienia do tych egzaminów) uzyskania praw jazdy kategorii po zdanym egzaminie i kwalifikacji wstępnej oraz otrzymaniu stosownych dokumentów.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 7. Weryfikacja programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 8. Weryfikacja programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego		Przedmiot: <i>Transport drogowy – wiadomości podstawowe (T)</i> , wymiar 90 godz.
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Tematy zajęć
1) omawia zakres regulacji ustawowych w zakresie transportu drogowego (ew.)	1) omawia prawa i obowiązki kierowcy w zakresie kwalifikacji wstępnej i szkolenia okresowego	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe pojęcia dotyczące prawa transportowego Podział gałęzi transportowych według obowiązujących przepisów prawa Podstawowe elementy dokumentacji transportowej Procedury celne dotyczące przewozów Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
	2) określa rodzaje uprawnień do wykonywania transportu drogowego i ich zakres	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe pojęcia dotyczące prawa transportowego Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	3) podaje warunki uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego oraz licencji na wykonywanie transportu drogowego	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego • Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego • Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy
	4) omawia zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego • Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego • Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy • Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
	5) określa odpowiedzialność za naruszenie przepisów regulujących zasady wykonywania transportu drogowego	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe pojęcia dotyczące prawa transportowego • Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego • Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego • Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy • Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
	6) podaje uprawnienia organów kontroli ruchu i transportu drogowego, w tym inspekcji transportu drogowego	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe pojęcia dotyczące prawa transportowego • Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego • Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego • Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy • Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
	7) wskazuje przyczyny naruszenia obowiązków lub warunków wykonywania przewozów w transporcie drogowym	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego • Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego • Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy • Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
	8) wymienia sytuacje, w których określone rodzaje przewozów nie podlegają przepisom dotyczącym transportu drogowego	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego • Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego • Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy • Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	9) wymienia rodzaje przewozów drogowych i warunki ich wykonywania, w tym przewozu kabotażowego	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego • Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego • Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy • Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
2) rozróżnia gałęzie transportu (ep.)	1) dokonuje podziału transportu ze względu na: przedmiot przewozu, funkcjonalność, organizację, zasięg geograficzny, odległości przewozów	<ul style="list-style-type: none"> • Podział gałęzi transportowych według obowiązujących przepisów prawa • Podstawowe elementy dokumentacji transportowej • Procedury celne dotyczące przewozów • Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego • Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego • Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy • Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
	2) wymienia poszczególne gałęzie transportu	<ul style="list-style-type: none"> • Gałęzie transportu • Rodzaje transportu • Znaczenie powiązań gałęzi transportowych w wykonywaniu przewozów • Planowanie przebiegu procesu transportowego
	3) rozróżnia infrastrukturę w poszczególnych gałęziach transportu	<ul style="list-style-type: none"> • Gałęzie transportu • Rodzaje transportu • Znaczenie powiązań gałęzi transportowych w wykonywaniu przewozów
	4) wymienia środki transportowe stosowane w transporcie rzeczy	<ul style="list-style-type: none"> • Gałęzie transportu • Rodzaje transportu • Znaczenie powiązań gałęzi transportowych w wykonywaniu przewozów • Planowanie przebiegu procesu transportowego

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
3) określa czynniki kształtujące planowanie przebiegu procesu transportowego (ek.)	1) analizuje informacje potrzebne do wykonania procesu transportowego	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe elementy dokumentacji transportowej • Procedury celne dotyczące przewozów • Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego • Planowanie przebiegu procesu transportowego
	2) opracowuje schemat planowania procesu transportowego	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe elementy dokumentacji transportowej • Procedury celne dotyczące przewozów • Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego • Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego • Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy • Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu • Planowanie przebiegu procesu transportowego • Ładunki transportowe • Jednostki ładunkowe
	3) stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony środowiska w transporcie	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe elementy dokumentacji transportowej • Procedury celne dotyczące przewozów • Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego • Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego • Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy • Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
4) określa właściwości ładunków (ew.)	1) klasyfikuje ładunki ze względu na ich właściwości przewozowe	<ul style="list-style-type: none"> • Ładunki transportowe • Jednostki ładunkowe • Ładunki niebezpieczne i ponadnormatywne • Rodzaje i funkcje opakowań transportowych • Oznaczanie ładunków i środków transportu • Przygotowywania ładunków do transportu • Wpływ czynników na wybór środka transportu • Sposoby załadunku i rozładunku środka transportu

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	2) uzasadnia wybór środka transportu ze względu na właściwości ładunków	<ul style="list-style-type: none"> Planowanie przebiegu procesu transportowego Ładunki transportowe Jednostki ładunkowe Ładunki niebezpieczne i ponadnormatywne Rodzaje i funkcje opakowań transportowych Wpływ czynników na wybór środka transportu Sposoby załadunku i rozładunku środka transportu
	3) dobiera techniki mocowania oraz zabezpieczenia ładunków w czasie transportu	<ul style="list-style-type: none"> Planowanie przebiegu procesu transportowego Ładunki transportowe Jednostki ładunkowe Ładunki niebezpieczne i ponadnormatywne Rodzaje i funkcje opakowań transportowych Przygotowywania ładunków do transportu Sposoby załadunku i rozładunku środka transportu
	4) przestrzega zasad oznaczeń ładunku i środków transportu drogowego	<ul style="list-style-type: none"> Planowanie przebiegu procesu transportowego Ładunki niebezpieczne i ponadnormatywne Rodzaje i funkcje opakowań transportowych Oznaczanie ładunków i środków transportu Przygotowywania ładunków do transportu Sposoby załadunku i rozładunku środka transportu
	5) charakteryzuje wpływ czynników oraz rytmiczności, punktualności, dostępności i częstotliwości przewozu na wybór środka transportu	<ul style="list-style-type: none"> Planowanie przebiegu procesu transportowego Ładunki transportowe Jednostki ładunkowe Ładunki niebezpieczne i ponadnormatywne Rodzaje i funkcje opakowań transportowych Oznaczanie ładunków i środków transportu Przygotowywania ładunków do transportu Wpływ czynników na wybór środka transportu Sposoby załadunku i rozładunku środka transportu

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	6) oblicza podstawowe parametry przewozowe związane z eksploatacją środka transportu	<ul style="list-style-type: none"> Planowanie przebiegu procesu transportowego Ładunki transportowe Jednostki ładunkowe Ładunki niebezpieczne i ponadnormatywne Rodzaje i funkcje opakowań transportowych Oznaczanie ładunków i środków transportu Przygotowywania ładunków do transportu Wpływ czynników na wybór środka transportu Sposoby załadunku i rozładunku środka transportu
	7) analizuje zależność bezpieczeństwa, wygody i czasu przewozu od wyboru środka transportu	<ul style="list-style-type: none"> Planowanie przebiegu procesu transportowego Ładunki niebezpieczne i ponadnormatywne Przygotowywania ładunków do transportu Wpływ czynników na wybór środka transportu Sposoby załadunku i rozładunku środka transportu
5) charakteryzuje sposoby transportowania towarów niebezpiecznych (ew.)	1) klasyfikuje przewożony ładunek do jednej z wydzielonych klas towarów niebezpiecznych	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe pojęcia dotyczące prawa transportowego Podstawowe elementy dokumentacji transportowej Procedury celne dotyczące przewozów Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu Planowanie przebiegu procesu transportowego Ładunki transportowe Jednostki ładunkowe Organizacja przewozu materiałów niebezpiecznych Sposoby transportowania materiałów niebezpiecznych Dokumenty stosowane w transporcie drogowym materiałów niebezpiecznych Odpowiedzialność stron biorących udział w transporcie materiałów niebezpiecznych Dobranie odpowiedniego pojazdu do transportu materiałów niebezpiecznych

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	2) rozróżnia sposoby transportowania towarów niebezpiecznych w transporcie drogowym: przewóz przesyłki w sztukach, przewóz luzem bez opakowania, przewóz w cysternach	<ul style="list-style-type: none"> Sposób oznakowania pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych Organizacja przewozu materiałów niebezpiecznych Sposoby transportowania materiałów niebezpiecznych Dokumenty stosowane w transporcie drogowym materiałów niebezpiecznych Odpowiedzialność stron biorących udział w transporcie materiałów niebezpiecznych Dobranie odpowiedniego pojazdu do transportu materiałów niebezpiecznych Sposób oznakowania pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych
	3) przygotowuje pojazd do transportu danej przesyłki niebezpiecznej oraz oznakowuje go w odpowiedni sposób	<ul style="list-style-type: none"> Organizacja przewozu materiałów niebezpiecznych Sposoby transportowania materiałów niebezpiecznych Dokumenty stosowane w transporcie drogowym materiałów niebezpiecznych Odpowiedzialność stron biorących udział w transporcie materiałów niebezpiecznych Dobranie odpowiedniego pojazdu do transportu materiałów niebezpiecznych Sposób oznakowania pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych
	4) opisuje obowiązki kierowcy uczestniczącego w procesie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR)	<ul style="list-style-type: none"> Organizacja przewozu materiałów niebezpiecznych Sposoby transportowania materiałów niebezpiecznych Dokumenty stosowane w transporcie drogowym materiałów niebezpiecznych Odpowiedzialność stron biorących udział w transporcie materiałów niebezpiecznych Dobranie odpowiedniego pojazdu do transportu materiałów niebezpiecznych Sposób oznakowania pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych
	5) przewozi wraz z ładunkiem odpowiednią dokumentację z nazwą i adresem nadawcy oraz odbiorcy, numerami UN (United Nations) wszystkich przewożonych ładunków, numerami nalepek, określeniem grupy pakowania, rodzaju i ilości towaru oraz dodatkowymi instrukcjami przewozu	<ul style="list-style-type: none"> Organizacja przewozu materiałów niebezpiecznych Sposoby transportowania materiałów niebezpiecznych Dokumenty stosowane w transporcie drogowym materiałów niebezpiecznych Odpowiedzialność stron biorących udział w transporcie materiałów niebezpiecznych Dobranie odpowiedniego pojazdu do transportu materiałów niebezpiecznych Sposób oznakowania pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
6) określa środki transportu do realizacji zadań (ew.)	1) wymienia środki transportu ładunków do przewozu drogowego	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe pojęcia dotyczące prawa transportowego • Podział gałęzi transportowych według obowiązujących przepisów prawa • Środki transportu wewnętrznego • Dobór środków transportu do realizacji zadań
	2) dobiera środki transportu drogowego w zależności od masy, objętości i rodzaju przewożonego ładunku	<ul style="list-style-type: none"> • Podział gałęzi transportowych według obowiązujących przepisów prawa • Środki transportu wewnętrznego • Dobór środków transportu do realizacji zadań
7) określa sposoby załadunku i rozładunku środka transportu (ew.)	1) dobiera sposób załadunku i rozładunku w zależności od rodzaju ładunku i środka transportu	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe pojęcia dotyczące prawa transportowego • Podstawowe elementy dokumentacji transportowej • Procedury celne dotyczące przewozów • Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego • Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego • Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy • Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
	2) wskazuje sposoby wykorzystywania podstawowych urządzeń transportowych przy pracach załadowczo-wyładowczych	<ul style="list-style-type: none"> • Podział gałęzi transportowych według obowiązujących przepisów prawa • Środki transportu wewnętrznego • Dobór środków transportu do realizacji zadań
	3) stosuje środki transportu wewnętrznego podczas załadunku i rozładunku	<ul style="list-style-type: none"> • Środki transportu wewnętrznego • Dobór środków transportu do realizacji zadań
	4) stosuje zasady prawidłowego rozmieszczenia i mocowania ładunków	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe elementy dokumentacji transportowej • Ładunki transportowe • Jednostki ładunkowe • Ładunki niebezpieczne i ponadnormatywne • Rodzaje i funkcje opakowań transportowych • Przygotowywania ładunków do transportu • Sposoby załadunku i rozładunku środka transportu

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	5) przestrzega zasad ochrony środowiska przy przewożeniu ładunków	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe pojęcia dotyczące prawa transportowego Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu Organizacja przewozu materiałów niebezpiecznych Sposoby transportowania materiałów niebezpiecznych
8) charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym (ep.)	1) rozpoznaje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe pojęcia dotyczące prawa transportowego Podstawowe elementy dokumentacji transportowej Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego Rola ubezpieczeń w transporcie drogowym Zasady ubezpieczenia ładunku Organizacja przewozu materiałów niebezpiecznych Odpowiedzialność stron biorących udział w transporcie materiałów niebezpiecznych
	2) wymienia obowiązkowe ubezpieczenia komunikacyjne stosowane do danego środka transportu	<ul style="list-style-type: none"> Rola ubezpieczeń w transporcie drogowym Zasady ubezpieczenia ładunku Organizacja przewozu materiałów niebezpiecznych
9) stosuje przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy (ek.)	1) stosuje normy czasu pracy kierowcy oraz czasu jazdy i odpoczynków	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe pojęcia dotyczące prawa transportowego Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
	2) stosuje zasady rejestracji oraz dokumentacji czasu pracy kierowcy, w tym czasu jazdy i odpoczynków	<ul style="list-style-type: none"> Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
	3) odczytuje zapisy urządzeń rejestrujących czas pracy kierowcy, w tym czas jazdy i odpoczynków	<ul style="list-style-type: none"> Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu Programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
10) stosuje urządzenia optymalizujące trasę przejazdu (ep.)	1) rozróżnia urządzenia wspomagające określanie trasy przejazdu	<ul style="list-style-type: none"> Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu Urządzenia optymalizujące trasę przejazdu Programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych
	2) wymienia rodzaje map drogowych	<ul style="list-style-type: none"> Urządzenia optymalizujące trasę przejazdu Programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych
	3) analizuje informacje potrzebne do wykonania danego rodzaju przewozu	<ul style="list-style-type: none"> Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu Urządzenia optymalizujące trasę przejazdu Programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych
	4) posługuje się mapami drogowymi	<ul style="list-style-type: none"> Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy Urządzenia optymalizujące trasę przejazdu Programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych
	5) dobiera za pomocą urządzeń optymalizujących trasę przejazdu	<ul style="list-style-type: none"> Urządzenia optymalizujące trasę przejazdu Programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych
11) stosuje przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu (ew.)	1) wskazuje dokumenty związane z użytkowaniem pojazdu	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe elementy dokumentacji transportowej Procedury celne dotyczące przewozów Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
	2) wykonuje zakres czynności kontrolnych wymaganych dla danego środka transportu	<ul style="list-style-type: none"> Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
	3) wykonuje obowiązki kierowcy związane z użytkowaniem środków transportu oraz urządzeń dodatkowych zgodnie ze wskazówkami i zaleceniami wydanymi przez producenta pojazdu	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe elementy dokumentacji transportowej Procedury celne dotyczące przewozów Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego Uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
		<ul style="list-style-type: none"> Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
	4) opisuje kryteria eksploatacji pojazdu	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe elementy dokumentacji transportowej Zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu
12) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych (ew.)	1) posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu technik informatycznych	<ul style="list-style-type: none"> Przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu Urządzenia optymalizujące trasę przejazdu Programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych
	2) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające przewozy	<ul style="list-style-type: none"> Urządzenia optymalizujące trasę przejazdu Programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych
	3) stosuje programy komputerowe do wspomagania operacji transportowych	<ul style="list-style-type: none"> Urządzenia optymalizujące trasę przejazdu Programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych
	4) stosuje techniki komputerowe do gromadzenia informacji o przewozie oraz prowadzenia dokumentacji przewozowej	<ul style="list-style-type: none"> Urządzenia optymalizujące trasę przejazdu Programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych
13) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań przewozowych (ew.)	1) wymienia cele normalizacji krajowej	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe pojęcia dotyczące prawa transportowego Podstawowe elementy dokumentacji transportowej Procedury celne dotyczące przewozów Przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu Normalizacja krajowa i międzynarodowa Normy i procedury obowiązujące podczas transportu rzeczy
	2) podaje definicje i cechy normy	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe elementy dokumentacji transportowej Normalizacja krajowa i międzynarodowa Normy i procedury obowiązujące podczas transportu rzeczy
	3) rozróżnia oznaczenie normy krajowej i normy międzynarodowej, w tym norm europejskich	<ul style="list-style-type: none"> Normalizacja krajowa i międzynarodowa Normy i procedury obowiązujące podczas transportu rzeczy

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności	<ul style="list-style-type: none"> • Normalizacja krajowa i międzynarodowa • Normy i procedury obowiązujące podczas transportu rzeczy